

Vec T?308/00

Salzgitter AG

proti

Komisii Európskych spolo?enstiev

„Štátna pomoc – ?lánok 4 písm. c) UO, ?lánky 67 UO a 95 UO – Finan?né zásahy v prospech podniku Salzgitter – Hranica s bývalou Nemeckou demokratickou republikou a bývalou ?eskoslovenskou republikou – Neoznámená pomoc – Šiesty kódex pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu – Právna istota“

Rozsudok Súdu prvého stup?a (štvrtá rozšírená komora) z 1. júla 2004

Abstrakt rozsudku

1. *ESUO – Pomoc železiarskemu a oceliarskemu priemyslu – Posúdenie zákonnosti – Zoh?adnenie judikatúry sudcu Spolo?enstva týkajúcej sa štátnej pomoci, na ktorú sa vz?ahuje Zmluva ES – Obmedzenia*

[?lánok 4 písm. c) UO]

2. *ESUO – Pomoc železiarskemu a oceliarskemu priemyslu – Pojem – Osobitos? alebo selektivita*

[?lánok 4 písm. c) UO]

3. *ESUO – Pomoc železiarskemu a oceliarskemu priemyslu – Pojem – Právna povaha – Výklad na základe objektívnych kritérií – Súdna kontrola – Rozsah*

[?lánok 4 písm. c) UO; ?lánok 87 ods. 1 ES]

4. *ESUO – Pomoc železiarskemu a oceliarskemu priemyslu – Pojem – Da?ové opatrenia – Selektívna povaha opatrenia*

[?lánok 4 písm. c) UO]

5. *ESUO – Pomoc železiarskemu a oceliarskemu priemyslu – Pomoc oblastiam postihnutým rozdelením Nemecka – Uplatnenie ustanovení Zmluvy ES – Vylú?enie*

[?lánok 4 písm. c) UO; ?lánok 87 ods. 2 písm. c) ES]

6. *ESUO – Pomoc železiarskemu a oceliarskemu priemyslu – Pojem – Opatrenia posudzované tak, že sú pomocou oblastiam postihnutým rozdelením Nemecka – Vylú?enie z dôvodu ich kompenza?ného charakteru – Vo?ná úvaha Komisie*

[?lánok 4 písm. c) UO; ?lánok 87 ods. 2 písm. c) ES]

7. ESUO – Pomoc železiarskemu a oceliarskemu priemyslu – Pojem – Kvalifikácia daťového opatrenia ako výhody – Obvyklé daťové zaťaženie, ktorá má slúžiť ako východiskový bod pre porovnanie

[?lánok 4 písm. c) UO]

8. ESUO – Pomoc železiarskemu a oceliarskemu priemyslu – Pojem – Zahrnutie subvencií, ako aj zníženie zaťaženia – Povinnosť Komisie dokázať rovnocennosť úšinkov zníženia zaťaženia a úšinkov subvencie – Neexistencia

[?lánok 4 písm. c) UO]

9. ESUO – Pomoc železiarskemu a oceliarskemu priemyslu – Zákaz – Ovplyvnenie hospodárskej súťaže a obchodu medzi členskými štátmi – Nedostatok relevantnosti

[?lánok 4 písm. c) UO]

10. ESUO – Pomoc železiarskemu a oceliarskemu priemyslu – Neuplatniteľnosť ?lánku 67 UO – Prax Komisie – Nedostatok relevantnosti

[?lánok 4 písm. c) UO a ?lánok 67 UO; všeobecné rozhodnutie ?. 2320/81]

11. ESUO – Pomoc železiarskemu a oceliarskemu priemyslu – Povolenie Komisie podľa ?lánku 95 UO – Prípustnosť – Diskretná právomoc Komisie – Súdna kontrola – Obmedzenia

[?lánok 4 písm. c) UO a ?lánok 95 UO]

12. ESUO – Pomoc železiarskemu a oceliarskemu priemyslu – Zákaz – Nezákonne poskytnutá pomoc – Neexistencia normy upravujúcej premlčanie vzťahujúce sa na výkon právomocí Komisie – Dodržanie požiadaviek právnej istoty

[?lánok 4 písm. c) UO]

13. Právo Spoločenstva – Zásady – Ochrana legitímnej dôvery – Právna istota – Odlišné podmienky odvolávania sa – Dôsledky – Možnosť príjemcu nezákonnej pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu, poskytnutej v rozpore s oznamovacou povinnosťou, odvolať sa na právnu istotu s cieľom napadnúť rozhodnutie, ktoré ukladá vrátenie pomoci, bez ohľadu na to, že nevznikla legitímna dôvera

14. ESUO – Pomoc železiarskemu a oceliarskemu priemyslu – Správne konanie – Nejasná situácia spôsobená nečinnosťou Komisie a mlčaním druhého a tretieho kódexu pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu – Povinnosť vyjasniť túto situáciu predtým, ako možno nariadiť vrátenie už poskytnutej pomoci

(Všeobecné rozhodnutia ?. 1018/85 a ?. 3484/85)

1. Upresnenia pojmov uvedených v ustanoveniach Zmluvy ES v oblasti štátnej pomoci, ktoré poskytol sudca Spoločenstva, sú relevantné aj pri uplatňovaní príslušných ustanovení Zmluvy ESUO, pokiaľ s ňou nie sú tieto upresnenia nezlučiteľné. V tomto rozsahu je preto pri posudzovaní zákonnosti rozhodnutí týkajúcich sa pomoci, na ktorú sa vzťahuje Zmluva ESUO, opodstatnené oprieť sa o judikatúru týkajúcu sa štátnej pomoci, na ktorú sa vzťahuje Zmluva ES.

(pozri bod 28)

2. Osobitosť alebo selektivita štátneho opatrenia zakladajú jeden zo znakov pojmu štátna pomoc, či už je to v rámci Zmluvy ES alebo v rámci Zmluvy ESUO, napriek tomu, že toto kritérium nie je výslovne uvedené v článku 4 písm. c) UO. Je preto dôležité preveriť, či dané opatrenie má alebo nemá za následok výhodu výlučne v prospech určitých podnikov alebo určitých odvetví činnosti.

(pozri bod 29)

3. Pojem štátna pomoc tak, ako je definovaný v Zmluve ES, má právnu povahu a musí sa vykladať na základe objektívnych kritérií. Z tohto dôvodu musí sudca Spoločenstva v zásade a pri zohľadnení jednak konkrétnych aspektov predloženého sporu, jednak technického alebo komplexného charakteru posúdení vykonaných Komisiou vykonávať úplnú kontrolu týkajúcu sa otázky, či opatrenie patrí do oblasti pôsobnosti článku 87 ods. 1 ES.

Nemôže tomu byť inak, pokiaľ ide o otázku, či určité opatrenie patrí do oblasti pôsobnosti článku 4 písm. c) UO, pretože výkon takejto súdnej kontroly nie je nezlučiteľný so Zmluvou ESUO.

(pozri body 30 – 31)

4. V zásade sa daťové opatrenie, ktoré možno kvalifikovať ako štátnu pomoc, odlišuje od všeobecného daťového opatrenia fakticky alebo právne obmedzeným počtom subjektov, na ktoré sa vzťahuje. Z tohto hľadiska nie je dôležité, že selektivita opatrenia vyplýva napríklad z odvetvového kritéria alebo z kritéria geografického umiestnenia určitej časti územia členského štátu. Z hľadiska toho, aby bolo možné určité opatrenie kvalifikovať ako štátnu pomoc, je naopak dôležité, že podniky, na ktoré sa vzťahuje, patria vzhľadom na faktické alebo právne uplatnenie kritéria zavedeného daným opatrením do riadne vymedzenej kategórie.

(pozri bod 38)

5. Z toho, že otázka poskytnutia štátnej pomoci je predmetom ustanovení článku 4 písm. c) UO, vyplýva, že pokiaľ ide o túto otázku, ustanovenia Zmluvy ES sa nemôžu uplatniť na oblasť, na ktorú sa vzťahuje Zmluva ESUO.

Preto pokiaľ Zmluva ESUO neobsahuje rovnaké alebo obdobné ustanovenia ako ustanovenia článku 87 ods. 2 písm. c) ES, skutočnosť, že v rámci Zmluvy ES sa uznáva zlučiteľnosť pomoci poskytnutej hospodárstvu určitých oblastí Spolkovej republiky Nemecko postihnutých rozdelením Nemecka, nezasahuje ani do oblasti pôsobnosti článku 4 písm. a) UO, ani v nadväznosti na to do pojmu štátna pomoc tak, ako ho uvádza toto ustanovenie.

(pozri body 63 – 64)

6. Keďže zrušenie a zákaz štátnej pomoci zakotvené v článku 4 písm. c) UO majú všeobecný a absolútny charakter, nemožno ich zrušiť zavedením približného a neurčitého postupu kompenzácie. Skúmanie kompenzačného charakteru štátnych opatrení patrí do voľnej úvahy Komisie, ktorá pozostáva v preverení, či sú splnené podmienky na požadovaný výnimku.

Preto samotné odvolanie na výnimku stanovenú v článku 87 ods. 2 písm. c) ES (čiže na uznanie zlučiteľnosti pomoci poskytnutej hospodárstvu určitých oblastí Spolkovej republiky Nemecko postihnutých rozdelením Nemecka), ktorá sa neuplatňuje a nemá obdobu v rámci Zmluvy ESUO, nemožno považovať za preukázanie určitej príčinnej súvislosti – v zmysle tejto Zmluvy – medzi výhodou priznanou podniku a údajnou hospodárskou nevýhodou, ktorú mali utrpieť podniky nachádzajúce sa v oblasti postihnutej rozdelením Nemecka.

(pozri body 72, 74 – 75)

7. Na identifikáciu štátnej pomoci v rámci Zmluvy ES je len vhodné určiť, či je štátne opatrenie v rámci daného právneho režimu spôsobilé zvýhodniť určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru vo vzťahu k iným, ktorí by sa vzhľadom na cieľ sledovaný uvedeným režimom nachádzali v porovnateľnej faktickej a právnej situácii.

Preto je na stanovenie toho, či opatrenie priznáva výhodu, nevyhnutné určiť východiskový bod v rámci danej právnej úpravy, s ktorým sa bude porovnávať situácia vytvorená uvedeným opatrením. S cieľom určiť, čo je „obvyklým“ daňovým zaťažením, preto nemožno vykonať porovnanie daňových predpisov platných vo všetkých alebo len v niektorých členských štátoch bez toho, aby sa neskreslilo poslanie predpisov o kontrole štátnej pomoci. Keďže totiž neexistuje harmonizácia daňových ustanovení členských štátov na úrovni Spoločenstva, toto skúmanie by porovnávalo rozdielne faktické a právne situácie vyplývajúce z rozdielov medzi zákonmi a inými právnymi predpismi členských štátov.

(pozri body 79 – 81)

8. Hoci totiž pojem štátna pomoc zahŕňa nielen pozitívne plnenia, ako napríklad samotné subvencie, ale aj zásahy, ktoré v rôznych formách uťahujú obvyklé zaťaženie rozpočtu podniku a ktoré práve preto bez toho, aby boli subvenciami v pravom zmysle slova, majú rovnakú povahu a rovnaké účinky, nie je možné vytvoriť hierarchiu medzi tým, čo tvorí subvenciu v pravom zmysle slova na jednej strane a medzi inými obdobnými opatreniami na druhej strane, ale len definovať pojem štátna pomoc v zmysle článku 4 písm. c) UO. Z tejto definície vyplýva, že pokiaľ sa preukáže, že štátny zásah spôsobuje zníženie zaťaženia, ktoré by inak spočívalo na rozpočte podniku, toto opatrenie treba posúdiť ako pomoc, pričom len na základe tejto kvalifikácie má rovnaký účinok ako subvencia v pravom zmysle slova.

Komisia teda nie je povinná predložiť dodatočný dôkaz, že zníženie zaťaženia, ktoré by podnik obvykle musel niesť, má rovnaký účinok ako subvencia v pravom zmysle slova.

(pozri body 83 – 84, 89)

9. V rámci článku 4 písm. c) UO je štátna pomoc kvalifikovaná ako nezlučiteľná so spoločným trhom v rámci ES bez toho, že by bolo nutné preukázať alebo zisťovať, či v skutočnosti zásah do súťažných podmienok existuje alebo k nemu môže dôjsť. Opatrenie štátnej pomoci nemusí teda nevyhnutne mať vplyv na obchod medzi členskými štátmi alebo na hospodársku súťaž preto, aby sa naň vzťahovali ustanovenia tohto článku.

(pozri body 90 – 91)

10. Článok 4 písm. c) UO tým, že zakazuje subvencie alebo štátnu pomoc poskytovanú štátmi v akejkoľvek forme, smeruje k zrušeniu a k zákazu niektorých zásahov členských štátov v oblasti, ktorú Zmluva ESUO podriaďuje právomoci Spoločenstva. Nezavádza žiadne rozlišovanie medzi individuálnou pomocou a schémami pomoci, ani medzi špecifickými schémami pomoci a nešpecifickými schémami pomoci uhoňnému a oceliarskemu odvetviu, a zákaz, ktorý uvádza, je formulovaný striktným spôsobom.

Článok 67 UO zas smeruje k zamedzeniu zásahov do hospodárskej súťaže, ktoré spôsobuje výkon právomocí ponechaných členským štátom a obmedzuje sa tak na stanovenie ochranných opatrení, ktoré môže Spoločenstvo prijať proti opatreniu členského štátu, ktoré zreteľne ovplyvňuje podmienky hospodárskej súťaže v uhoňnom a oceliarskom odvetví bez toho, aby sa

týchto odvetví bezprostredne a priamo týkalo. ?lánok 4 písm. c) UO a ?lánok 67 UO sa teda týkajú dvoch odlišných oblastí, pri?om ?lánok 67 UO sa nevz?ahuje na štátnu pomoc.

Skuto?nos?, že Komisia až do prijatia druhého kódexu pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu rozhodnutím ?. 2320/81 predpokladala, že ?lánok 4 písm. c) UO sa uplat?oval iba na špecifickú štátnu pomoc v prospech podnikov v železiarskom a oceliarskom priemysle, teda na štátnu pomoc poskytovanú špeciálne alebo hlavne týmto podnikom, zatia? ?o použitie schémy všeobecnej a regionálnej štátnej pomoci na železiarsky a oceliarsky priemysel podliehalo kontrole Komisie aj na základe ustanovení ?lánku 67 UO, aj na základe ustanovení ?lánkov 87 ES a 88 ES, nemôže tento výklad spochybni?.

(pozri body 107 – 112, 115)

11. ?lánok 4 písm. c) UO nezakazuje Komisii povo?ova? štátne pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu, ?i už pre kategórie osobitne upravené kódexom pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu v niektorom z jeho následných znení, alebo pre štátnu pomoc, ktorá nepatrí do týchto kategórií, bezprostredne na základe prvého a druhého odseku ?lánku 95 UO.

Pokia? Komisia využíva túto možnos?, pri skúmaní, ?i je štátna pomoc potrebná na dosiahnutie cie?ov Zmluvy, disponuje diskre?nou právomocou.

V tejto oblasti sa preto kontrola zákonnosti musí obmedzi? na skúmanie, ?i Komisia neprekro?ila hranice svojej úvahy skreslením alebo zjavne nesprávnym posúdením skuto?ností, alebo zneužitím právomoci, ?i zneužitím konania.

Ak je úmyslom preukáza? zjavné pochybenie Komisie pri posúdení skutkového stavu, ktorý by odôvodnil zrušenie jej rozhodnutia, je potrebné predloži? dôkazy dosta?ujúce na to, aby sa posúdenie skutkového stavu v spornom rozhodnutí stalo neprijate?ným.

(pozri body 131, 136 – 138)

12. Ak má preml?acia doba splni? svoju funkciu, musí by? stanovená vopred. Stanovenie takejto lehoty a podrobností jej uplatnenia patrí do právomoci zákonodarcu Spolo?enstva. Zákonodarca Spolo?enstva ale v oblasti kontroly pomoci poskytnutej na základe Zmluvy ESUO nestanovil nijakú preml?aciu dobu.

Základná požiadavka právnej istoty v jej rozli?ných formách má však zaru?i? predvídate?nos? situácií a právnych vz?ahov patriacich do práva Spolo?enstva a musí sa zoh?adni? pri skúmaní platnosti rozhodnutia Komisie ukladajúceho železiarskemu a oceliarskemu podniku vrátenie protiprávne poskytnutej štátnej pomoci.

(pozri body 159 – 161)

13. Možnos? odvola? sa na princíp právnej istoty nepodlieha podmienkam umož?ujúcim odvola? sa na legitímnu dôveru v oprávnenos? štátnej pomoci.

Preto sa železiarsky a oceliarsky podnik, ktorý získal štátnu pomoc neoznámenú Komisii, môže na ú?ely napadnutia rozhodnutia Komisie, ktoré ukladá jej vrátenie, odvoláva? na právnu istotu, hoci je s výnimkou prípadu mimoriadnych okolností vylú?ené, aby mal príjemca pomoci legitímnu dôveru v jej oprávnenos?, pokia? boli jej poskytnutím porušené procesné predpisy týkajúce sa predchádzajúcej kontroly štátnej pomoci.

(pozri body 165 – 166)

14. Je dôvodné, že železiarsky a oceliarsky podnik, ktorý získal nezákonnú pomoc, sa dovoľáva princípu právnej istoty, aby tak napadol zákonnosť rozhodnutia Komisie, ktoré ukladá jej vrátenie, v prípade, že v ňase, keď prijal uvedenú pomoc, existovala kvôli konaniu Komisie neistota a nejasná situácia týkajúca sa právneho režimu typu predmetnej pomoci, ku ktorej sa pridala okolnosť, že Komisia napriek svojej vedomosti o poskytnutí pomoci dlho nereagovala, čím porušila svoju povinnosť starostlivosti a spôsobila nejasnú situáciu, ktorú mala vyjasniť skôr, než podnikla akékoľvek opatrenia s cieľom nariadiť vrátenie už poskytnutej pomoci.

(pozri body 174, 180, 182)

ROZSUDOK SÚDU PRVÉHO STUPŇA (štvrtá rozšírená komora)

z 1. júla 2004 (*)

„Štátna pomoc – článok 4 písm. c) UO, články 67 UO a 95 UO – Finančné zásahy v prospech podniku Salzgitter – Hranica s bývalou Nemeckou demokratickou republikou a bývalou československou republikou – Neoznámená pomoc – Šiesty kódex pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu – Právna istota“

Vo veci T-308/00,

Salzgitter AG, so sídlom v Salzgitteri (Nemecko), v zastúpení: J. Sedemund a T. Lübbig, advokáti, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobca,

ktorého v konaní podporuje

Spolková republika Nemecko, v zastúpení: W.-D. Plessing, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci K. Schroeter, advokát,

vedúcej účasník konania,

proti

Komisii Európskych spoločenstiev, v zastúpení: K.-D. Borchardt a V. Kreuschitz, splnomocnení zástupcovia, ktorí si zvolili adresu na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanej,

ktorej predmetom je návrh na zrušenie rozhodnutia Komisie 2000/797/ESUO z 28. júna 2000 o štátnej pomoci, ktorú Nemecko poskytlo v prospech Salzgitter AG, Preussag Stahl AG a železiarskych a oceliarskych dcérskych spoločností podnikateľskej skupiny, v súvislosti zoskupených pod názvom Salzgitter AG – Stahl und Technologie (SAG) (Ú. v. ES L 323, s. 5),

SÚD PRVÉHO STUPŇA

EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV (štvrtá rozšírená komora),

v zložení: predsední?ka komory V. Tiili, sudcovia J. Pirrung, P. Mengozzi, A. W. H. Meij a M. Vilaras,

tajomník: I. Natsinas, referent,

so zrete?om na písomnú ?as? konania a po pojednávaní zo 16. októbra 2003,

vyhlásil tento

Rozsudok

Právny rámec

1 ?lánok 4 UO stanovuje:

„Ke?že sa považujú za nezlu?ité?né so spoločným trhom uhlia a ocele, sú za podmienok uvedených v tejto zmluve v rámci Spolo?enstva zrušené a zakázané:

...

c) subvencie alebo pomoci poskytované štátmi alebo osobitné poplatky ukladané štátmi v akejkoľvek forme.“ *[neoficiálny preklad]*

2 ?lánok 67 UO stanovuje:

„1. Každé opatrenie ?lenského štátu spôsobilé cite?ne ovplyvni? podmienky hospodárskej sú?áže v uho?nom a oceliarskom priemysle musí dotknutá vláda oznámi? Komisii.

2. Ak by takéto opatrenie mohlo vyvola? vážnu nerovnováhu tým, že inak ako zmenou výnosnosti podstatne zvä?ší rozdiely medzi výrobnými nákladmi, Komisia môže po porade s Poradným výborom a s Radou prija? nasledujúce opatrenia:

– ak má opatrenie tohto štátu škodlivé ú?inky na uhliarske alebo oceliarske podniky podliehajúce právomoci tohto štátu, Komisia mu môže povoli? udeli? im pomoc, ktorej výška, podmienky a trvanie sa stanovia dohodou s Komisiou. ...

– ak má opatrenie tohto štátu škodlivé ú?inky na uhliarske alebo oceliarske podniky podliehajúce právomoci iných ?lenských štátov, Komisia mu podá odporú?anie, aby vykonal nápravu prostredníctvom opatrení, ktoré sám uzná za najviac zlu?ité?né so svojou hospodárskou rovnováhou.

...“ *[neoficiálny preklad]*

3 ?lánok 95 prvý a druhý odsek UO stanovuje:

„Vo všetkých prípadoch nepredvídaných touto Zmluvou, ke? sa rozhodnutie alebo odporú?anie Komisie ukáže byť nevyhnutným na to, aby sa vo fungovaní spoločného trhu uhlia a ocele dosiahol v súlade s ?lánkom 5 niektorý z cie?ov Spolo?enstva stanovených v ?lánoch 2, 3 a 4, môže byť takéto rozhodnutie alebo odporú?anie prijaté na základe súhlasného stanoviska Rady prijatého jednomyse?ne a po porade s Poradným výborom.

Rovnaké rozhodnutie alebo odporú?anie prijaté rovnakým postupom prípadne stanoví uplatnite?né sankcie.“ *[neoficiálny preklad]*

4 Komisia s cieľom vyhovieť požiadavkám reštrukturalizácie železiarskeho a oceliarskeho priemyslu zaviedla na základe ustanovení článku 95 UO na začiatku osemdesiatych rokov režim Spoločenstva, ktorý povoľuje udelenie štátnej pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu v určitých taxatívne vymedzených prípadoch. Tento režim sa postupne prispôboval tak, aby zodpovedal konjunkturálnym ťažkostiam železiarskeho a oceliarskeho priemyslu. Rozhodnutia, ktoré boli v tejto súvislosti postupne prijaté, sa spolu nazývajú „kódexy pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu“.

5 Dňa 18. decembra 1996 prijala Komisia rozhodnutie č. 2496/96/ESUO o zavedení pravidiel Spoločenstva pre pomoc železiarskemu a oceliarskemu priemyslu (Ú. v. ES L 338, s. 42), ktoré vytvára šiesty kódex pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu. Toto rozhodnutie bolo účinné od 1. januára 1997 do 22. júla 2002.

Okolnosti predchádzajúce sporu

6 Salzgitter AG – Stahl und Technologie (ďalej len „žalobca“) je skupina pôsobiaca v odvetví oceliarskeho priemyslu, do ktorej patrí Preussag Stahl AG a ďalšie podniky účinné v rovnakom odvetví.

7 Zonenrandförderungsgesetz (nemecký zákon, ktorého cieľom je prispieť k rozvoju zóny pozdĺž hranice s bývalou Nemeckou demokratickou republikou a s bývalou Československou republikou, ďalej len „ZRFG“) bol v Nemecku prijatý 5. augusta 1971 a Komisia ho schválila, rovnako ako aj jeho ďalšie zmeny po tom, čo preskúmala opatrenia predvídané týmto zákonom vo svetle článku 92 Zmluvy ES (zmenený, teraz článok 87 ES) a článku 93 Zmluvy ES (zmenený, teraz článok 88 ES). Posledné zmeny ZRFG Komisia schválila ako štátnu pomoc zlučiteľnú so Zmluvou ES (Ú. v. ES 1993 C 3, s. 3). Platnosť a účinnosť ZRFG sa definitívne skončila v roku 1995.

8 § 3 ZRFG od začiatku upravoval daňové stimuly vo forme mimoriadnych odpisov (Sonderabschreibungen) a rezerv oslobodených od dane (steuerfreie Rücklagen) pre investície uskutočnené v akomkoľvek mieste podnikateľskej činnosti podniku umiestnenom pozdĺž hranice s bývalou Nemeckou demokratickou republikou alebo s bývalou Československou republikou (ďalej len „Zonenrandgebiet“). Mimoriadne odpisy pozostávali z možnosti uviesť v súvahe spoločnosti za prvý rok alebo prvé roky nasledujúce po investíciách daného podniku, na ktoré sa mohla vzťahovať pomoc, vyššie odpisy uvedených investícií, ako by to bolo možné podľa všeobecnej úpravy. Vďaka tomu mal podnik nižší daňový základ a teda vyššiu likviditu za prvý rok alebo prvé roky nasledujúce po investíciách tým, že získal výhodu likvidity. Obdobnú výhodu podnik získal tiež prostredníctvom rezerv oslobodených od dane. Mimoriadne odpisy a rezervy oslobodené od dane však nebolo možné využiť súčasne.

9 Komisia po tom, čo v ročných útovných závierkach Preussag Stahl AG, jednej zo spoločností súčasnej skupiny Salzgitter AG, zistila, že v rokoch 1986 až 1995 jej boli na základe § 3 ZRFG pridelené viaceré formy pomoci, informovala listom z 3. marca 1999 Spolkovú republiku Nemecko o svojom rozhodnutí začať konanie upravené v článku 6 ods. 5 šiesteho kódexu pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu v súvislosti s pomocou, ktorú Nemecko poskytlo Preussag Stahl AG a iným oceliarskym spoločnostiam skupiny Salzgitter AG. Uvedené rozhodnutie bolo uverejnené 24. apríla 1999 v Úradnom vestníku Európskych spoločenských (Ú. v. ES C 113, s. 9) a Komisia ním vyzvala oprávnené subjekty, aby predložili svoje pripomienky k predmetnej pomoci.

10 V rámci správneho konania bolo Komisii listom z 10. mája 1999 doručené stanovisko nemeckých orgánov, ako i pripomienky jediného z oprávnených subjektov, ktorý vstúpil do konania – UK Steel Association, a Komisia ich zaslala Spolkovej republike Nemecko.

11 Dňa 28. júna 2000 Komisia prijala rozhodnutie 2000/797/ESUO o štátnej pomoci, ktorú Nemecko poskytlo v prospech Salzgitter AG, Preussag Stahl AG a železiarskych a oceliarskych dcérskych spoločností podnikateľskej skupiny, v súvislosti zoskupených po názvom Salzgitter AG – Stahl und Technologie (SAG) (Ú. v. ES L 323, s. 5, ďalej len „napadnuté rozhodnutie“), v ktorom boli mimoriadne odpisy a rezervy oslobodené od dane upravené v § 3 ZRFG a poskytnuté žalobcovi na základe 484 miliónov a 367 miliónov nemeckých mariek, na ktorý sa mohla vzťahovať pomoc, kvalifikovaná ako štátna pomoc nezlučiteľná so spoločným trhom. Článkami 2 a 3 napadnutého rozhodnutia Komisia nariadila Spolkovej republike Nemecko, aby ich vymohla späť od ich príjemcu a vyzvala ju, aby Komisii oznámila presné podmienky tohto vymáhania.

Konanie a návrhy účastníkov konania

12 Žalobou podanou do kancelárie Súdu prvého stupňa 21. septembra 2000 podal žalobca návrh na začatie tohto konania.

13 V nadväznosti na návrh žalobcu v žalobe vyzval Súd prvého stupňa listom tajomníka z 13. novembra 2000 žalovanú, aby si splnila povinnosť, ktorá jej vyplýva z článku 23 Protokolu o štatúte Súdneho dvora ESUO. Dňa 3. januára 2001 žalovaná podala do kancelárie Súdu prvého stupňa administratívny spis obsahujúci 27 zložiek, pričom žiadna z nich nemala dôverný charakter. Listom z 11. januára 2001 tajomník informoval žalobcu, že mu je umožnené oboznámiť sa s administratívnym spisom uloženým v kancelárii.

14 Dňa 30. januára 2001 Spolková republika Nemecko podala návrh na vstup vedľajšieho účastníka do tohto konania na podporu návrhov žalobcu.

15 Keďže účastníci konania nevzniesli žiadnu námietku voči návrhu na vstup Spolkovej republiky Nemecko do konania, 29. marca 2001 predseda štvrtej rozšírenej komory Súdu prvého stupňa vyhovel tomuto návrhu.

16 Po predložení pripomienok žalobcu a žalovanej k vyjadreniu vedľajšieho účastníka konania – Spolkovej republiky Nemecko – bola 3. septembra 2001 ukončená písomná časť konania.

17 Na základe správy sudcu spravodajcu Súd prvého stupňa (štvrtá rozšírená komora) na jednej strane rozhodol o otvorení ústnej časti konania a na druhej strane v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania vyzval účastníkov, aby predložili určité dokumenty a aby pred pojednávaním odpovedali na určité otázky, čo sa aj v stanovenej lehote vykonalo.

18 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky, ktoré im Súd prvého stupňa položil, boli vypočuté počas pojednávania 16. októbra 2003.

19 Žalobca a Spolková republika Nemecko, ktorá do konania vstúpila na jeho podporu, navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

- zrušil napadnuté rozhodnutie,
- zaviazal žalovanú na náhradu trov konania.

20 Žalovaná navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

- zamietol žalobu ako nedôvodnú,
- zaviazal žalobcu na náhradu trov konania.

Právny stav

21 Žalobca na podporu svojho návrhu na zrušenie uvádza osem žalobných dôvodov. Prvý žalobný dôvod je založený na tom, že rôzne konštatovania Komisie týkajúce sa pojmu štátnej pomoci boli nesprávne, druhý žalobný dôvod je založený na nesprávnom výklade článku 4 písm. c) UO a článku 67 UO, tretí žalobný dôvod je založený na tom, že sa neuplatnil článok 95 UO; štvrtý žalobný dôvod je založený na nesprávnom právnom posúdení vyplývajúcom z kvalifikovania určitých investícií ako opatrení patriacich do oblasti pôsobnosti Zmluvy ESUO, piaty žalobný dôvod spočívajúci na nesprávnom právnom posúdení je založený na tom, že Komisia nekvalifikovala určité investičné projekty ako opatrenia na ochranu životného prostredia, šiesty žalobný dôvod je založený na nesprávnom právnom posúdení pri určení rozhodujúcej miery diskontácie, siedmy žalobný dôvod je založený na porušení princípu právnej istoty a nakoniec ôsmy žalobný dôvod je založený na porušení povinnosti odôvodnenia.

O prvom žalobnom dôvode založenom na tom, že rôzne konštatovania Komisie týkajúce sa pojmu štátna pomoc boli nesprávne

22 Prvým žalobným dôvodom žalobca tvrdí, že je nesprávne, že Komisia posúdila mimoriadne odpisy a rezervy oslobodené od dane upravené v § 3 ZRFG ako štátnu pomoc v zmysle Zmluvy ESUO. Tento žalobný dôvod je rozdelený na štyri časti založené na všeobecnom charaktere opatrení stanovených v § 3 ZRFG, údajnom kompenzačnom charaktere týchto opatrení, údajnej potrebe skúmať daňové predpisy členských štátov Spoločenstva na určenie toho, čo je „obvyklým“ daňovým zaťažením a nakoniec na údajnej povinnosti Komisie preukázať účinky opatrení stanovených v § 3 ZRFG na hospodársku súťaž.

O prvej časti založenej na nesprávnej kvalifikácii daňových ustanovení § 3 ZRFG, keďže sú všeobecnými daňovými ustanoveniami.

- Tvrdenia účastníkov konania

23 Žalobca tvrdí, že daňové ustanovenia ZRFG sú všeobecnými ustanoveniami vzťahujúcimi sa na všetky podniky Spoločenstva, ktoré majú miesta podnikateľskej činnosti v regiónoch Spolkovej republiky Nemecko v pohraničí s bývalou Nemeckou demokratickou republikou a bývalou Československou republikou. Za týchto podmienok žalobca zdôrazňuje, že daňové opatrenia stanovené v § 3 ZRFG sa nemôžu kvalifikovať ako štátna pomoc.

24 Vedľajší účastník konania sa v podstate pripája k tomuto stanovisku.

25 Žalovaná na úvod poukazuje na to, že definitívny charakter predchádzajúcich rozhodnutí Komisie týkajúcich sa ZRFG už bol prekážkou prijatia rozhodnutia, ktoré opatrenia upravené v § 3 ZRFG nekvalifikovalo ako štátnu pomoc, keďže pojem štátnej pomoci v článku 4 písm. c) UO je nepopierateľne identický s pojmom uvedeným v článku 87 ES, hoci normy, ktoré na ne nadväzujú, sú podstatne odlišné.

26 Žalovaná ďalej upresňuje, že daňové úpravy stanovené v § 3 ZRFG majú regionálne špecifikum. Platí totiž, že hoci všetky podniky majú možnosť využiť opatrenia upravené týmto ustanovením, tieto opatrenia priznávajú konkurenčnú výhodu len investíciám vykonaným v podporovanom regióne a nie investíciám vykonaným v miestach podnikateľskej činnosti mimo tohto regiónu. Tieto opatrenia boli údajne prijaté na zvýhodnenie konkrétneho regiónu, a preto sa

musia považovať za štátnu pomoc.

– Posúdenie Súdom prvého stupňa

27 Na úvod je vhodné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry je pojem štátna pomoc všeobecnejší ako pojem subvencia, pretože zahŕňa nielen pozitívne plnenia, teda samotné subvencie, ale aj zásahy, ktoré v rôznych formách uťahujú obvyklé zaťaženie rozpočtu podniku a ktoré tým majú rovnakú povahu a rovnaké účinky ako subvencie bez toho, aby boli subvenciami v pravom zmysle slova (rozsudky Súdneho dvora z 23. februára 1961, *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg/Vysoký úrad*, 30/59, Zb. s. 1, 39; z 15. marca 1994, *Banco Exterior de España*, C-387/92, Zb. s. I-877, bod 13, a z 1. decembra 1998, *Ecotrade*, C-200/97, Zb. s. I-7907, bod 34).

28 Sudca Spoločenstva navyše upresnil pojmy uvedené v ustanoveniach Zmluvy ES týkajúce sa štátnej pomoci. Tieto upresnenia sú relevantné aj pri uplatňovaní príslušných ustanovení Zmluvy ESÚO, pokiaľ s ňou nie sú nezlučiteľné. V tomto rozsahu je preto pri posudzovaní zákonnosti rozhodnutí týkajúcich sa pomoci upravenej článkom 4 písm. c) UO opodstatnené oprieť sa o judikatúru týkajúcu sa štátnej pomoci, na ktorú sa vzťahuje Zmluva ES. To platí najmä v prípade judikatúry upresňujúcej pojem štátnej pomoci (rozsudky Súdu prvého stupňa z 21. januára 1999, *Neue Maxhütte Stahlwerke a Lech-Stahlwerke/Komisia*, T-129/95, T-2/96 a T-97/96; Zb. s. II-17, bod 100, a z 29. júna 2000, *DSG/Komisia*, T-234/95, Zb. s. II-2603, bod 115).

29 V tejto súvislosti osobitosť alebo selektivita štátneho opatrenia zakladajú podľa ustálenej judikatúry jeden zo znakov pojmu štátna pomoc, či už je to v rámci Zmluvy ES (v tomto zmysle pozri rozsudky Súdneho dvora z 26. septembra 1996, *Francúzsko/Komisia*, C-241/94, Zb. s. I-4551, bod 24, a z 19. mája 1999, *Taliano/Komisia*, C-6/97, Zb. s. I-2981, bod 17) alebo v rámci Zmluvy ESÚO (rozsudok *Ecotrade*, už citovaný v bode 27 vyššie, bod 40), napriek tomu, že toto kritérium nie je výslovne uvedené v článku 4 písm. c) UO. Je preto dôležité preveriť, či dané opatrenie má alebo nemá za následok výhodu výlučne v prospech určitých podnikov alebo určitých odvetví činnosti (v tomto zmysle pozri rozsudok *Ecotrade*, už citovaný v bode 27 vyššie, body 40 a 41).

30 Nakoniec treba uviesť, že pojem štátna pomoc tak, ako je definovaný v Zmluve ES, má právnu povahu a musí sa vykladať na základe objektívnych kritérií. Z tohto dôvodu musí sudca Spoločenstva v zásade a pri zohľadnení jednak konkrétnych aspektov predloženého sporu, jednak technického alebo komplexného charakteru posúdení vykonaných Komisiou, vykonávať úplnú kontrolu týkajúcu sa otázky, či opatrenie patrí do oblasti pôsobnosti článku 87 ods. 1 (rozsudok Súdneho dvora zo 16. mája 2000, *Francúzsko/Ladbroke Racing a Komisia*, C-83/98 P, Zb. s. I-3271, bod 25; rozsudky Súdu prvého stupňa z 12. decembra 2000, *Alitalia/Komisia*, T-296/97, Zb. s. II-3871, bod 95, a zo 17. októbra 2002, *Linde/Komisia*, T-98/00, Zb. s. II-3961, bod 40).

31 Nemôže tomu byť inak, pokiaľ ide o otázku, či určité opatrenie patrí do oblasti pôsobnosti článku 4 písm. c) UO, pretože výkon takejto súdnej kontroly nie je nezlučiteľný so Zmluvou ESÚO.

32 V danom prípade žalobca v podstate vytýka Komisii, že usúdila, že dané ustanovenia § 3 ZRFG majú selektívny charakter.

33 Vo svetle judikatúry uvedenej vyššie v bode 29 je preto dôležité preveríť, či dané opatrenia majú alebo nemajú za následok výhody v prospech určitých podnikov alebo určitých odvetví hospodárstva.

34 Je namieste uviesť, že § 3 ZRFG stanovuje, že daňovníkom, ktorí vykonávajú investície v miestach podnikateľskej hospodárskosti umiestnenom v Zonenrandgebiet, možno vzhľadom na hospodárske nevýhody vyplývajúce z osobitnej situácie tohto regiónu a na žiadosť vopred v rámci zdaťovania príjmov zohľadniť určité faktory, ktoré môžu znížiť daňový základ. Dotácie na mimoriadne odpisy a na osobitné rezervy povolené na základe § 3 ZRFG sa týkajú tak hnuteľných, ako aj nehnuteľných statkov patriacich k investičnému majetku podniku. Mimoriadne odpisy vo výške 50 % obstarávacích alebo výrobných nákladov možno zohľadniť počas zdaťovacieho obdobia, v ktorom boli tieto statky nadobudnuté alebo vyrobené, alebo počas štyroch nasledujúcich zdaťovacích období dodatočne k odpisom za opotrebenie upraveným zákonom o dani z príjmov. Rezervy oslobodené od dane (vo výške 50 % obstarávacích alebo výrobných nákladov na statky investičného majetku) možno vytvoriť najviac dva roky pred ukončením investície.

35 Nemožno poprieť, že § 3 ZRFG sa vzťahuje rovnako na všetky odvetvia hospodárstva, na všetky druhy investícií, bez ohľadu na to, či ide o investície do hnuteľného alebo nehnuteľného majetku, a na všetky podniky bez rozdielu veľkosti, hospodárskosti alebo sídla.

36 Je však nesporné i to, že nevyhnutnou podmienkou využitia opatrení stanovených v § 3 ZRFG je, aby boli miesta podnikateľskej hospodárskosti, v ktorých sa vykonávajú investície, umiestnené v Zonenrandgebiet. Avšak je nesporné, že žalobca využil možnosť uplatnenia daňových opatrení stanovených v § 3 ZRFG na dve miesta jeho podnikateľskej hospodárskosti umiestnené v Peine a v Salzgitteri v Zonenrandgebiet.

37 Skutočnosť, že využitie daňového opatrenia upraveného spolkovým zákonom je podmienené umiestnením investícií v územne obmedzenej oblasti nemeckého štátu, ako je to v tomto prípade, je však v zásade dostatočná na to, aby sa usúdilo, že dané opatrenie sa dotýka presne určenej kategórie podnikov.

38 V zásade sa daňové opatrenie, ktoré možno kvalifikovať ako štátnu pomoc, odlišuje od všeobecného daňového opatrenia fakticky alebo právne obmedzeným počtom subjektov, na ktoré sa vzťahuje. Z tohto hľadiska Súd prvého stupňa usudzuje, že nie je dôležité, že selektivita opatrenia vyplýva napríklad z odvetvového kritéria alebo, tak ako v tomto prípade, z kritéria geografického umiestnenia určitej časti územia nemeckého štátu. Z hľadiska toho, aby bolo možné určit opatrenie kvalifikovať ako štátnu pomoc, je naopak dôležité, že podniky, na ktoré sa vzťahuje, patria vzhľadom na faktické alebo právne uplatnenie kritéria zavedeného daným opatrením do riadne vymedzenej kategórie (v tejto súvislosti pozri rozsudok Súdneho dvora EZVO z 20. mája 1999, Norway/EFTA Surveillance Authority, E-6/98, Report of EFTA Court, s. 74, bod 37).

39 V tejto veci je vhodné pripomenúť, že samotným cieľom daných daňových opatrení je uprednostňovať investície v miestach podnikateľskej hospodárskosti umiestnených v geograficky presne vymedzenej oblasti nemeckého územia, a to v regiónoch v pohraničí s bývalou Nemeckou demokratickou republikou a bývalou Československou republikou. Z tohto hľadiska ani žalobca, ani vedľajší účastník konania nepopierajú skutočnosť, že na to, aby bolo možné využiť uvedené daňové výhody, sa musia investície vykonať v miestach podnikateľskej hospodárskosti umiestnených v geograficky vymedzenej oblasti nemeckého územia.

40 Je nesporné, že podniky usadené v Nemecku nemôžu využiť dotácie na mimoriadne odpisy

a tvorby daňových rezerv oslobodených od dane upravené v § 3 ZRFG pre investície vykonané v miestach podnikateľskej činnosti nachádzajúcich sa mimo Zonenrandgebiet. Tieto opatrenia sa teda neuplatňovali rovnako na všetky podniky umiestnené na vnútroštátnom území.

41 Toto konštatovanie nemožno vyvrátiť skutočnosťou, že daňové opatrenia uvedené v § 3 ZRFG sa netýkali podnikov, ale len „miest podnikateľskej činnosti“ nachádzajúcich sa v Zonenrandgebiet. Pokiaľ by bol vylúčený selektívny charakter takýchto opatrení z dôvodu, že z nich nemajú výhody priamo podniky, ale len ich miesta podnikateľskej činnosti, podporovalo by sa tým obchádzanie režimu štátnej pomoci v rámci Spoločenstva. V danom prípade však aj tak žalobca uviedol, že je jediným oceliarskym podnikom aktívnym v Zonenrandgebiet.

42 Nakoniec je vhodné uviesť, že žalobca netvrdil, že rozlišovanie založené na sporných daňových opatreniach bolo v súlade s povahou a hospodárnosťou systému, s ktorým súvisí (analogicky pozri rozsudky Súdneho dvora z 2. júla 1974, Taliansko/Komisia, 173/73, Zb. s. 709, bod 33; z 9. decembra 1997, Tiercé Ladbroke/Komisia, C-353/95 P, Zb. s. I-7007, body 32 až 37, a z 13. februára 2003, Španielsko/Komisia, C-409/00, Zb. s. I-1487, bod 52, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 18. septembra 1995, Tiercé Ladbroke/Komisia, T-471/93, Zb. s. II-2537, bod 62).

43 Za týchto podmienok treba prvú časť prvého žalobného dôvodu zamietnuť.

O druhej časti založenej na údajnom kompenzačnom charaktere daňových opatrení uvedených v § 3 ZRFG

– Tvrdenia účastníkov konania

44 Žalobca tvrdí, že daňové opatrenia upravené v § 3 ZRFG neprinášajú osobitnú finančnú výhodu v prospech podnikov spĺňajúcich podmienky na využitie mimoriadnych odpisov alebo rezerv oslobodených od dane, ale len (aspoň čiastočnú) kompenzáciu osobitných nevýhod, ktoré vyplývajú z výkonu hospodárskej činnosti v oblasti, ktorá bola z dôvodu rozdelenia Európy umelo izolovaná od hospodárskeho pozadia krajiny, ktorého bola prirodzenou súčasťou. Podľa žalobcu preto na základe daňových ustanovení § 3 ZRFG nedošlo k žiadnemu opatreniu regionálnej pomoci určennej na kompenzáciu prirodzených znevýhodnení určitých regiónov. Účelom týchto ustanovení bolo len kompenzovať hospodársku nevýhodu spôsobenú umelou izoláciou určitých nemeckých pohraničných oblastí, ktorá mala výhradne politický pôvod.

45 Žalobca v tejto súvislosti poukazuje na to, že z ustanovení článku 87 ods. 2 písm. c) ES, podľa ktorého je pomoc poskytovaná hospodárstvu určitých oblastí Spolkovej republiky Nemecko postihnutých rozdelením Nemecka zlučiteľná so spoločným trhom, vyplýva, že pomery v pohraničných oblastiach bývalej Nemeckej demokratickej republiky neboli „normálne“. To podľa neho dokazuje, že opatrenia, ktoré boli prijaté v prospech pohraničných oblastí, neboli súčasťou obvyklých programov regionálnych pomoci, ale pravidlami „*sui generis*“. Nakoniec žalobca uvádza, že to, čo platí v oblasti Zmluvy ES, musí platiť aj v oblasti Zmluvy ESÚO.

46 Vedajší účastník konania uvádza, že článok 87 ES zavádza rozdiel medzi opatreniami na kompenzáciu škôd uvedenými v odseku 2 písm. c) a obvyklými regionálnymi pomocami uvedenými v ods. 3 písm. a) a c), a preto kompenzačné opatrenia a dané pomoci nemožno posudzovať rovnakým spôsobom. Osobitosť regionálnych pomoci spočíva podľa neho v tom, že podnik, ktorý sa nachádza v znevýhodnenom prostredí, požíva z dôvodu štátnej pomoci výhodu v porovnaní s jeho prirodzenými hospodárskymi podmienkami a s obvyklými podmienkami hospodárskej súťaže. Naopak, pomoci uvedené v článku 87 ods. 2 písm. c) ES slúžia na kompenzáciu škôd, ktoré nie sú dôsledkom prirodzených hospodárskych podmienok daného podniku, ale dôsledkom vyššej moci, a to rozdelenia Európy. Pomoc slúžiaca na kompenzáciu škôd tak len približuje svojho príjemcu k podmienkam, v ktorých by sa ocitol, ak by nenastala táto

udalos? spôsobujúca škodu.

47 Podľa vedľajšieho ústníka konania skutočnosť, že Zmluva ESÚO nezohľadnila situáciu daných nemeckých pohraničných oblastí, má historický pôvod: Zmluva ESÚO bola uzavretá 18. apríla 1951, teda v čase, keď sa ešte usudzovalo, že rozdelenie Nemecka bolo len dočasné a že bude môcť byť prekonané zmluvou o všeobecnom mieri.

48 Vedľajší ústník konania ešte tvrdí, že keďže ZRFG, najmä jeho článok 3, nepredvídal opatrenia špecificky pre železiarsky a oceľarský priemysel, subsidiárne uplatnenie článku 87 ods. 2 písm. c) ES v oceľarskom odvetví a možnosť oceľarských podnikov mať prospech z takýchto všeobecných opatrení nie je v rozpore so Zmluvou ESÚO. Keďže Komisia skúmala ZRFG, ako i jeho neskoršie zmeny z pohľadu článku 87 ods. 2 písm. c) ES a dospela k záveru, že ustanovenia ZRFG boli potrebné na kompenzáciu hospodárskych nevýhod spôsobených rozdelením Nemecka, uznala príčinnú súvislosť medzi rozdelením Nemecka a potrebou kompenzačných opatrení upravených v ZRFG. Vedľajší ústník konania tvrdí, že na základe preskúmania, ktoré vykonala Komisia, bolo teda Nemecku už aj na základe samotnej Zmluvy ES povolené zaviesť také opatrenia, aké stanovuje § 3 ZRFG v oceľarskom priemysle bez toho, aby bolo na to potrebné povolenie Komisie. Z tohto hľadiska vedľajší ústník konania okrem iného poukazuje na to, že Komisia nemá žiadnu „schvaľovaciu právomoc“ v oblasti pôsobnosti článku 87 ods. 2 písm. c) ES, ktorý zavádza systém legálnej výnimky. Na záver vedľajší ústník konania uvádza, že Komisia nebola oprávnená vyhlásiť, že využitie mimoriadnych odpisov v zmysle § 3 ZRFG železiarskymi a oceľarskymi podnikmi nebolo v súlade s normami upravujúcimi spoločný trh uhlia a ocele.

49 Žalovaná odpovedá, že selektívne priznanie zvýhodňujúcich opatrení takého typu, ktoré sú upravené v § 3 ZRFG, tiež zakladá štátnu pomoc, pokiaľ je jeho cieľom kompenzácia hospodárskej nevýhody. Podľa žalovanej sa totiž musí pomoc posudzovať v závislosti od jej účinkov a nie od cieľov, ktoré sleduje. § 3 ZRFG sa preto nemôže považovať za všeobecné daňové opatrenie bez prvku štátnej pomoci len preto, že jeho deklarovaný cieľ spočíva v kompenzácii hospodárskych nevýhod regiónu.

50 Navyše, žalovaná vylučuje akúkoľvek možnosť analogického uplatnenia článku 87 ods. 2 písm. c) ES. Článok 4 písm. c) UO podľa nej zakazuje subvencie alebo pomoci schválené štátmi v akejkoľvek forme. Akékoľvek zmiernenie prísnosti tohto zákazu nie je mysliteľné. Žalovaná okrem iného tvrdí, že takéto uplatňovanie by mohlo byť odôvodnené len medzerou v Zmluve ESÚO, ktorá však podľa nej neexistuje. Podľa názoru žalovanej sa totiž skutočnosť, že v oblasti pôsobnosti Zmluvy ESÚO neexistuje osobitné ustanovenie týkajúce sa nemeckých pohraničných oblastí, vysvetľuje tým, že v tomto odvetví existuje prísnejšia disciplína, a preukazuje, že autori Zmluvy nechceli umožniť zvýhodňujúce zaobchádzanie. V každom prípade žalovaná usudzuje, že článok 87 ods. 2 písm. c) ES nevylučuje právomoc voňého uváženia Komisie, keďže Komisia musí preveriť, či je pomoc skutočne potrebná na kompenzáciu hospodárskych nevýhod spôsobených rozdelením Nemecka.

– Posúdenie Súdom prvého stupňa

51 Druhou časťou svojho prvého žalobného dôvodu žalobca v podstate tvrdí, že Komisia nepreukázala existenciu druhej náležitosti štátnej pomoci, a to výhody, ktoré dané opatrenia poskytujú.

52 Preto je vhodné skúmať, či tak, ako to uviedla Komisia v napadnutom rozhodnutí, daňové opatrenia vyplývajúce z § 3 ZRFG priniesli žalobcovi výhodu.

53 V súlade s judikatúrou spomenutou v bode 27 vyššie pojem štátna pomoc zahŕňa zásahy štátu, ktoré v rôznych formách uľahčujú obvyklé zaťaženie rozpočtu podniku.

54 Z § 3 ZRFG vyplýva, že Spolková republika Nemecko sa rozhodla neuplatňovať na investície do investičného majetku uskutočnené v miestach podnikateľskej činnosti nachádzajúcich sa v Zonenrandgebiet všeobecnú nemeckú daňovú úpravu odpisov a tvorby rezerv.

55 Ako už bolo uvedené v bode 36 vyššie, žalobca využil uplatnenie daňových opatrení stanovených v § 3 ZRFG na dve miesta jeho podnikateľskej činnosti nachádzajúce sa v Peine a v Salzgitteri v Zonenrandgebiet.

56 Zo znenia § 3 ZRFG je však zrejmé, že tieto opatrenia mohli žalobcovi priniesť uľahčenie jeho zaťaženia, ktoré by nemohol využiť pri uplatnení všeobecnej nemeckej daňovej úpravy, minimálne z dvoch hľadísk.

57 V prvom rade mu tieto opatrenia umožnili vykonať dodatočné odpisy nad rámec odpisov za opotrebenie v prvých rokoch po zdaňovacom období, v ktorom bola vykonaná investícia; keďže táto dotácia bola odpočítaná z hrubého príjmu, zdaniteľný príjem podniku za tieto roky sa mohol podstatne znížiť. Ako uviedla Komisia v bode 60 napadnutého rozhodnutia, žalobca tak mohol využiť výhodu likvidity, čo by nebolo možné, ak by sa tieto miesta podnikateľskej činnosti nenachádzali v Zonenrandgebiet. V tejto súvislosti je vhodné si všimnúť, že žalobca vo svojich písomnostiach pripúšťa, že na základe opatrení stanovených v § 3 ZRFG došlo u neho k prebytočnej likvidite, ako to uviedla aj Komisia v bode 100 napadnutého rozhodnutia.

58 V druhom rade z § 3 ZRFG vyplýva, že mimoriadne odpisy sa mohli uplatniť nielen počas zdaňovacieho obdobia, v ktorom sa vykonala investícia, ale aj počas štyroch nasledujúcich zdaňovacích období. Toto umožnilo podniku, ktorý ich využíval, rozvrhnúť v ňase svoj daňový základ, alebo ho i znížiť. Ako upresňuje bod 61 napadnutého rozhodnutia, „tento odklad dane... možno posúdiť ako úver s nulovým úrokom vo výške odloženej dane a na obdobie trvania odkladu“ [neoficiálny preklad]. I napriek skutočnosti, že daň bola na konci obdobia odkladu i tak splatná, totiž podnik po celé obdobie trvania odkladu požíval výhodu zodpovedajúcu rozdielu medzi v súlade s úrokovými sadzbami diskontovanou výškou dane na konci obdobia odkladu a výškou dane, ktorá by bola splatná, ak by nedošlo k odkladu.

59 Preto daňové opatrenia stanovené v § 3 ZRFG znamenali odklad dane, ktorý znížil náklady žalobcu, ktoré by za obvyklých podmienok zaťažovali jeho rozpočet.

60 Tento záver nemôžu vyvrátiť tvrdenia žalobcu a vedľajšieho účastníka konania, podľa ktorých na jednej strane bola cieľom daňových opatrení podľa § 3 ZRFG len kompenzácia hospodárskej nevýhody, ktorá bola dôsledkom umelej izolácie – politického pôvodu – oblastí v Zonenrandgebiet a na druhej strane článok 87 ods. 2 písm. c) ES svedčí o tom, že v daných pohraničných oblastiach medzi dvoma nemeckými štátmi nevládli normálne pomery.

61 Po prvé, skutočnosť, že ako uvádza žalobca a vedľajší účastník konania, článok 87 ods. 2 písm. c) ES uznáva zlučiteľnosť „pomoci poskytovanej hospodárstvu určitých oblastí Spolkovej republiky Nemecko v dôsledku rozdelenia Nemecka v rozsahu potrebnom na vyrovnanie hospodárskych nevýhod spôsobených týmto rozdelením“, nemôže ovplyvniť posúdenie opatrenia štátnej pomoci v zmysle Zmluvy ESÚO.

62 V tejto súvislosti je vhodné pripomenúť, že na základe článku 305 ods. 1 ES sa ustanovenia Zmluvy ES nedotýkajú ustanovení Zmluvy o založení Európskeho Spoločenstva uhlia a ocele

najmä v oblasti práv a povinností členských štátov, právomoci orgánov Spoločenstva a pravidiel stanovených uvedenou Zmluvou pre fungovanie spoločného trhu uhlia a ocele. Ustanovenia Zmluvy ESÚO si v dôsledku toho zachovávajú svoju vlastnú oblasť pôsobnosti (rozsudok Súdu prvého stupňa z 25. marca 1999, *Forges de Clabecq/Komisia*, T-37/97, Zb. s. II-859, bod 132). Zmluva ES a ustanovenia prijaté na jej vykonanie sa môžu uplatniť na výrobky patriace do Zmluvy ESÚO len vtedy, ak dané otázky nie sú predmetom ustanovení Zmluvy ESÚO alebo úpravy prijatej na jej základe (rozsudky Súdneho dvora z 15. decembra 1987, *Deutsche Babcock*, 328/85, Zb. s. 5119, bod 10, a z 24. septembra 2002, *Falck a Acciaierie di Bolzano/Komisia*, C-74/00 P a C-75/00 P, Zb. s. I-7869, bod 100).

63 Ako však už Súdny dvor rozhodol, otázka poskytnutia štátnej pomoci je predmetom ustanovení článku 4 písm. c) UO a v dôsledku toho, pokiaľ ide o túto otázku, členské štáty nemali v úmysle zachovať rovnaké pravidlá ani rovnakú oblasť zasahovania Spoločenstiev (pozri rozsudok *Falck a Acciaierie di Bolzano/Komisia*, už citovaný v bode 62 vyššie, bod 101 a 102).

64 Preto pokiaľ Zmluva ESÚO neobsahuje rovnaké alebo obdobné ustanovenia ako ustanovenia článku 87 ods. 2 písm. c) ES, uznávanie zlužiteľnosti pomoci poskytnutej hospodárstvu určitých oblastí Spolkovej republiky Nemecko postihnutých rozdelením Nemecka v rámci Zmluvy ES nezasahuje ani do oblasti pôsobnosti článku 4 písm. a) UO ani v nadväznosti na to do pojmu štátna pomoc tak, ako ho uvádza toto ustanovenie.

65 Nemožno prijať ani tvrdenie vedľajšieho účastníka konania, podľa ktorého skutočnosť, že Zmluva ESÚO neobsahuje rovnaké alebo obdobné ustanovenia ako článok 87 ods. 2 písm. c) ES, má historický dôvod.

66 Zo znenia článku 4 písm. c) UO, ako aj z kontextu a cieľov tohto ustanovenia totiž vyplýva, že Zmluva ESÚO mienila zákaz štátnych pomoci upraviť zvlášť prísne. Hoci – ako to tvrdí nemecká vláda – bolo v roku 1951 možné veriť, že rozdelenie Nemecka je iba dočasné, nie je o nič menej pravdou, že táto situácia nastolená v roku 1948 vytvorením deliacej línie medzi oboma okupovanými oblasťami sa mohla v prase tvorby Zmluvy ESÚO zohadniť a mohla sa v jej texte odzrkadliť.

67 Je pravdou, že do ukončenia platnosti prvého kódexu pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu [rozhodnutie Komisie č. 257/80/ESÚO z 1. februára 1980 o zavedení pravidiel Spoločenstva pre osobitnú štátnu pomoc oceliarskemu priemyslu (Ú. v. ES L 29, s. 5)], teda do 31. decembra 1981, si Komisia osvojila iný výklad ako ten, ktorý zastáva v tejto veci, podľa tohto predchádzajúceho výkladu sa článok 4 písm. c) UO vzťahoval výhradne na osobitnú pomoc v prospech podnikov uhoľného a oceliarskeho priemyslu, teda na pomoci, ktoré sa využívali osobitne alebo hlavne týmito podnikmi, zatiaľ čo uplatňovanie všeobecných a regionálnych režimov štátnej pomoci na odvetvie železiarstva a oceliarstva podliehalo kontrole Komisie na základe ustanovení článku 67 UO a zároveň článkov 87 a 88 ES.

68 S výhradou skúmania druhého žalobného dôvodu týkajúceho sa výkladu článku 4 písm. c) UO a článku 67 UO však skutočnosť, že Komisia mohla počas určitého obdobia v rámci svojej rozhodovacej činnosti usudzovať, že všeobecné alebo regionálne režimy pomoci, aj pokiaľ boli uplatniteľné na odvetvie železiarstva a oceliarstva, nepatrili do pôsobnosti článku 4 písm. c) UO, nemôže ovplyvniť oblasť pôsobnosti Zmluvy ESÚO.

69 Zo Zmluvy ESÚO totiž nevyplýva, že by jej autori jednoznačne chceli obmedziť oblasť pôsobnosti článku 4 písm. c) UO a že by sa im teda zdalo potrebným odchyliť sa od tohto ustanovenia s cieľom zohadniť rozdelenie Nemecka.

70 Navyše by bolo nesprávne vyvodzovať z existencie výnimky zo zákazu zakotvenej v Zmluve

ES automatické a retroaktívne rozšírenie takejto výnimky na obdobný zákaz obsiahnutý v Zmluve ESÚO uzatvorenej predtým. Takýto postup by znamenal zmenu Zmluvy ESÚO obchádzaním procesu, ktorý je na tento účel stanovený.

71 Po druhé, dokonca aj za predpokladu, že tak, ako to uvádza žalobca, samotná existencia ustanovení článku 87 ods. 2 písm. c) umožňuje preukázať „abnormálnu“ povahu podmienok na území Zonenrandgebiet, nie je o nič menej pravdou, že v danom prípade toto konštatovanie nepostačuje na to, aby sa vylúčilo uplatnenie článku 4 písm. c) ÚO z dôvodu, že daňové opatrenia stanovené § 3 ZRFG mali údajne kompenzačný charakter v súvislosti s hospodárskym znevýhodnením postihujúcim toto územie.

72 Ako už Súdny dvor uviedol v rámci Zmluvy ESÚO, keďže zrušenie a zákaz zakotvené v článku 4 písm. c) ÚO majú všeobecný a absolútny charakter, nemožno ich zrušiť zavedením približného a neurčitého postupu kompenzácie (rozsudok De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg/Vysoký úrad, už citovaný v bode 27 vyššie, s. 55). Žalobca nepreukázal príčinnú súvislosť medzi údajným znevýhodnením a opatreniami určenými na jeho kompenzáciu.

73 Ďalej, z ustálenej judikatúry vyplýva, že zákonnosť rozhodnutia v oblasti štátnej pomoci sa musí posudzovať v závislosti od informačných podkladov, ktoré mohla mať Komisia k dispozícii v čase, keď ho prijala (rozsudky Súdneho dvora z 10. júla 1986, Belgicko/Komisia, 234/84, Zb. s. 2263, bod 16, a Francúzsko/Komisia, C-241/94, už citovaný v bode 29 vyššie, bod 33).

74 V tejto veci z obsahu spisu vyplýva, že vedajší účastník konania sa počas správneho konania pred Komisiou obmedzil len na poukázanie na výnimku zo zásady zákazu štátnej pomoci upravenú v článku 87 ods. 2 písm. c) ES, aby tak usúdil, že opatrenia podľa § 3 ZRFG kompenzujú nevýhodu spôsobenú rozdelením Nemecka. Rovnako tomu bolo aj v písomnej časti konania pred Súdom prvého stupňa. Ako však bolo upresnené v bodoch 64 až 66 vyššie, článok 87 ods. 2 písm. c) ES sa neuplatňuje a v rámci Zmluvy ESÚO nemá obdobu. Navyše skúmanie kompenzačného charakteru takýchto opatrení patrí do právomoci posúdenia Komisie, ktorá pozostáva v preverení, či sú splnené podmienky na požadovanú výnimku (v tomto zmysle pozri rozsudok Súdu prvého stupňa z 15. decembra 1999, Freistaat Sachsen a i./Komisia, T-132/96 a T-143/96, Zb. s. II-3663, bod 140).

75 Preto len samotné odvolanie sa na výnimku stanovenú v článku 87 ods. 2 písm. c) ES nemožno považovať za preukázanie určitej príčinnej súvislosti v zmysle Zmluvy ESÚO medzi výhodou priznanou žalobcovi a údajnou hospodárskou nevýhodou, ktorú mali utpieť podniky nachádzajúce sa v Zonenrandgebiet.

76 Vzhľadom na všetko predchádzajúce treba druhú časť prvého žalobného dôvodu zamietnuť.

O tretej časti založenej na údajnej potrebe skúmať daňové predpisy členských štátov Spoločenstva na určenie toho, čo je „obvyklým“ daňovým zaťažením

– Tvrdenia účastníkov konania

77 Žalobca usudzuje, že napadnuté rozhodnutie neobsahuje žiadne prijateľné, sudcom Spoločenstva preskúmateľné kritérium na určenie toho, čo je „obvyklým“ daňovým zaťažením podnikov, na základe ktorého by sa mohla posúdiť existencia štátnej pomoci v zmysle článku 4 písm. c) ÚO. Podľa žalobcu sa Komisia pri porovnávaní „obvyklosti“ nemala odvolať len na daňové ustanovenia Spolkovej republiky Nemecko, ako to urobila v bode 60 napadnutého rozhodnutia, kde uviedla do protikladu normy o mimoriadnych odpisoch podľa ZRFG a všeobecnú úpravu mimoriadnych odpisov platnú v Nemecku. Komisia sa podľa žalobcu mala oprieť o

daťové sadzby a o doby odpisovania investičného majetku platné v odvetví železiarstva a oceliarstva na celom spoločnom trhu alebo aspoň v členských štátoch, v ktorých majú sídlo konkurenti žalobcu. Len takéto porovnanie daťových predpisov platných v rôznych členských štátoch by umožnilo preveriť, či uplatnenie § 3 ZRFG poskytlo žalobcovi výhodu rovnakej povahy a s rovnakými účinkami ako subvencia v prísne vzatom zmysle slova.

78 Žalovaná odpovedá, že základné podmienky, najmä infraštruktúra, sa líšia od jedného členského štátu k druhému a vo všeobecnosti je vyššie daťové zaťaženie spojené s lepšími rámcovými podmienkami. To je dôvod, prečo je podľa žalovanej dotknutý členský štát vhodným východiskovým bodom na skúmanie selektívneho charakteru sporného opatrenia. Bolo by preto bezpredmetné vykonať porovnanie predpisov platných v tejto oblasti v rôznych členských štátoch.

– Posúdenie Súdom prvého stupňa

79 Ako už Súdny dvor rozhodol v rámci Zmluvy ES, uplatňovanie článku 87 ods. 1 ES prikazuje len určiť, či je štátne opatrenie v rámci daného právneho režimu spôsobilé zvýhodniť „určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru“ vo vzťahu k iným, ktorí by sa vzhľadom na cieľ sledovaný uvedeným režimom nachádzali v porovnateľnej faktickej a právnej situácii (rozsudky Súdneho dvora z 8. novembra 2001, *Adria-Wien Pipeline a Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, C-143/99, Zb. s. I-8365, bod 41, a Španielsko/Komisia, už citovaný v bode 42 vyššie, bod 47).

80 Takéto posúdenie sa musí uplatniť, aj pokiaľ ide o Zmluvu ESÚO (v tejto súvislosti pozri rozsudok *Ecotrade*, už citovaný v bode 27 vyššie, bod 41).

81 Preto je na určenie toho, čo je výhodou v zmysle judikatúry týkajúcej sa štátnej pomoci, nevyhnutné určiť východiskový bod v rámci danej právnej úpravy, s ktorým sa bude táto výhoda porovnávať. V danom prípade s cieľom určiť, čo je „obvyklým daťovým zaťažením“ v zmysle uvedenej judikatúry, nemožno vykonať porovnanie daťových predpisov platných vo všetkých alebo len v niektorých členských štátoch bez toho, aby sa neskreslilo poslanie predpisov o kontrole štátnej pomoci. Keďže totiž neexistuje harmonizácia daťových ustanovení členských štátov na úrovni Spoločenstva, toto skúmanie by porovnávalo rozdielne faktické a právne situácie vyplývajúce z rozdielov medzi zákonmi a inými právnymi predpismi členských štátov. Údaje, ktoré žalobca poskytol v rámci tejto žaloby, ilustrujú práve rozdiely existujúce medzi členskými štátmi, najmä pokiaľ ide o daťový základ a daťové sadzby vzťahujúce sa na investičný majetok.

82 Preto Komisia konala oprávnene, keď skúmala výhodu vyplývajúcu z opatrení podľa § 3 ZRFG len vo vzťahu k všeobecnému nemeckému daťovému režimu.

83 Okrem iného a v protiklade s tým, čo tvrdí žalobca, judikatúra Spoločenstva neukladá Komisii povinnosť dokázať, že zníženie zaťaženia, ktoré by podnik obvykle musel niesť, malo rovnaký účinok ako subvencia v pravom zmysle slova.

84 Hoci totiž pojem štátna pomoc zahŕňa nielen pozitívne plnenia, ako napríklad samotné subvencie, ale aj zásahy, ktoré v rôznych formách uľahčujú obvyklé zaťaženie rozpočtu podniku a ktoré preto bez toho, aby boli subvenciami v pravom zmysle slova, majú rovnakú povahu a rovnaké účinky (pozri najmä rozsudky *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg/Vysoký úrad*, už citovaný v bode 27 vyššie, bod 39; *Banco Exterior de España*, už citovaný v bode 27 vyššie, bod 13, a *Ecotrade*, už citovaný v bode 27 vyššie, bod 34), cieľom judikatúry nie je vytvoriť hierarchiu medzi tým, čo tvorí subvenciu v pravom zmysle slova na jednej strane a medzi inými obdobnými opatreniami na druhej strane, ale definovať pojem štátna pomoc v zmysle článku 4 písm. c) UO. Z tejto definície vyplýva, že pokiaľ sa preukáže, že štátny zásah spôsobuje zníženie zaťaženia, ktoré by inak spočívalo na rozpočte podniku, toto opatrenie treba posúdiť ako

pomoc, pričom len na základe tejto kvalifikácie má rovnaký účinok ako subvencia v pravom zmysle slova. V protiklade s tým, čo tvrdí žalobca, preto nie je potrebné predložiť žiaden doplňujúci dôkaz.

85 Tretia časť prvého žalobného dôvodu preto musí byť zamietnutá.

O štvrtej časti založenej na údajnej povinnosti Komisie preukázať, že daňové opatrenia § 3 ZRFG majú na hospodársku súťaž ten istý účinok, aký majú klasické subvencie

– Tvrdenia účastníkov konania

86 Žalobca namieta, že napadnuté rozhodnutie neobsahuje žiadne posúdenie účinkov, ktoré mali mať daňové opatrenia kritizované Komisiou na hospodársku súťaž, zatiaľ čo z bodu 34 rozsudku Ecotrade, už citovaný v bode 27 vyššie, vyplýva, že Komisia môže kvalifikovať ako štátnu pomoc v zmysle článku 4 písm. c) UO tie štátne opatrenia, ktoré znižujú náklady podnikov, iba vtedy, ak vopred preukáže, že tieto opatrenia majú rovnaké účinky na hospodársku súťaž, aké má klasická subvencia.

87 Žalovaná je toho názoru, že kontrola štátnej pomoci je iba obmedzenou úlohou, lebo jej účelom nie je zrušiť všetky narušenia hospodárskej súťaže vnútri spoločného trhu, ale iba zakázať niektoré aspekty verejného zásahu, akým je poskytovanie štátnej pomoci. Žalovaný rovnako uvádza, že pojem štátna pomoc je všeobecnejší než pojem subvencia, pretože zahŕňa rovnako opatrenia, ktoré sú svojou povahou a svojimi účinkami rovnocenné priamym subvenciám. Z toho podľa neho vyplýva, že pre kvalifikáciu opatrení, ako sú štátnej pomoci v zmysle článku 4 písm. c) UO nie je vopred potrebné preukázať, že dané opatrenia majú rovnaké účinky na hospodársku súťaž ako klasické subvencie. Navyše relevantné ustanovenie v oblasti štátnej pomoci, to znamená článok 87 ods. 1 ES a článok 4 písm. c) UO, neustanovuje žiadne rozlíšenie medzi štátnou pomocou, ktorá je subvenciou v bežnom zmysle slova, a štátnou pomocou, ktoré touto nie je. Pokiaľ ide o rozsudok Ecotrade, už citovaný v bode 27 vyššie, týkajúci sa rozlíšenia medzi subvenciami v prísne vzatom zmysle slova, to znamená priamymi finančnými príspevkami, a ostatnými formami štátnej pomoci, ako je vzdanie sa štátnych príjmov z daní, ktoré by boli bežne vybrané, žalovaná uvádza, že toto rozlíšenie je celkom nevhodné pre kvalifikáciu daných opatrení a nemá žiadny vplyv na preskúvanie selektívnosti týchto opatrení.

– Posúdenie Súdom prvého stupňa

88 Vo štvrtej časti žalobca vytýka Komisii jednak to, že nepreskúmala, či účava na nákladoch, ktoré bežne zaťažujú rozpočet podniku, má účinky zhodné s účinkami klasickej subvencie. Ale žalobca tvrdí, že z rozsudku Ecotrade, už citovaný v bode 27 vyššie, vyplýva, že Komisia mala doložiť účinky opatrení plynúcich z § 3 ZRFG na hospodársku súťaž.

89 Pokiaľ ide o prvú výhradu, Súd prvého stupňa sa z dôvodov zhodných s tými, ktoré sú uvedené v bode 84 vyššie, domnieva, že Komisia nemá povinnosť preskúmať, či účava na nákladoch, ktoré bežne zaťažujú rozpočet podniku, má účinky zhodné s účinkami subvencie v užšom zmysle slova. Táto výhrada teda musí byť zamietnutá.

90 Pokiaľ ide o druhú výhradu týkajúcu sa nutnosti preukázať účinky opatrení plynúcich z § 3 ZRFG na hospodársku súťaž, z ustálenej judikatúry vyplýva, že v rámci článku 4 písm. c) UO je štátna pomoc kvalifikovaná ako nezlučiteľná so spoločným trhom v rámci ES bez toho, že by bolo nutné preukázať alebo zisťovať, či v skutočnosti zásah do súťažných podmienok existuje, alebo k nemu môže dôjsť (rozsudky Súdu prvého stupňa z 12. mája 1999, Moccia Irme a i./Komisia, T-164/96 až T-167/96, T-122/97 a T-130/97, Zb. s. II-1477, bod 82, a zo 16. decembra 1999, Acciaierie di Bolzano/Komisia, T-158/96, Zb. s. II-3927, bod 113).

91 V dôsledku toho nemusí mať opatrenie štátnej pomoci nevyhnutne vplyv na obchod medzi členskými štátmi alebo na hospodársku súťaž preto, aby sa na vzťahovali ustanovenia článku 4 písm. c) UO (rozsudky Súdneho dvora z 21. júna 2001, Moccia Irme a i./Komisia, C-280/99 P až C-282/99 P, Zb. s. I-4717, body 32 a 33, a Falck a Acciaierie di Bolzano/Komisia, už citovaný v bode 62 vyššie, bod 102).

92 Okrem toho v rozpore s tým, čo tvrdí žalobca, bod 34 rozsudku Ecotrade, už citovaný v bode 27 vyššie, sa netýka otázky účinkov na hospodársku súťaž, ktoré môže mať opatrenie kvalifikované ako štátna pomoc, ale obmedzuje sa na pripomenutie ustálenej judikatúry uvádzanej v bode 84 vyššie týkajúcej sa vymedzenia pojmu štátnej pomoci.

93 Za týchto podmienok v rozpore s tým, čo tvrdí žalobca, Komisia nebola povinná preskúmať, či daňové opatrenia stanovené v § 3 ZRFG mali vplyv na hospodársku súťaž, aby ich mohla kvalifikovať ako štátnu pomoc v zmysle článku 4 písm. c) UO.

94 Z toho vyplýva, že štvrtá časť prvého žalobného dôvodu musí byť zamietnutá v celom rozsahu, tak ako prvý žalobný dôvod.

O druhom žalobnom dôvode vychádzajúcom z chybného výkladu článku 4 písm. c) UO a článku 67 UO

Tvrdenia účastníkov konania

95 Žalobca tvrdí, že článok 4 písm. c) UO sa z dôvodov „iastočnej integrácie“ zavedenej Zmluvou ESÚO týka výlučne špecifickej štátnej pomoci v prospech podnikov v uhoľnom a oceliarskom odvetví. V dôsledku toho sa na štátnu pomoc označovanú ako „nešpecifickú“, to znamená v danom prípade schémy štátnej pomoci, ktoré sa vzťahujú nielen na podniky z uhoľného a oceliarskeho odvetvia, ale rovnako tie zo všetkých ostatných odvetví hospodárstva, nevzťahuje zákaz uvedený v článku 4 písm. c) UO. Podľa žalobcu schémy členských štátov, ktoré zavádzajú nešpecifickú štátnu pomoc, na základe judikatúry Súdneho dvora a správnej praxe Komisie podliehajú iba koordinovanej kontrole upravenej ustanoveniami Zmluvy ES týkajúcimi sa štátnej pomoci a ustanoveniami článku 67 UO.

96 Žalobca je preto presvedčený, že napadnuté rozhodnutie spočíva na rozšírení pôsobnosti článku 4 písm. c) UO v rozpore so Zmluvou. Toto rozšírenie nemohlo platne zmeniť pôsobnosť článku 4 písm. c) UO a článku 67 UO. Podľa žalobcu k tomuto rozšíreniu došlo pri prijatí kódexov pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu, ktorými sa Komisia od roku 1986 odchyľila od rozlíšenia medzi špecifickou štátnou pomocou a nešpecifickou štátnou pomocou.

97 Žalobca tvrdí, že použitie článku 67 UO sa neobmedzuje na opatrenia členských štátov nemajúce charakter štátnej pomoci. Toto ustanovenie sa použije na všetky nešpecifické podporné opatrenia, ktoré členské štáty prijali v rámci svojej všeobecnej právomoci v oblasti hospodárskej a daňovej politiky. Okrem toho v súlade najmä s článkom 305 ES Komisia nemohla zmeniť prijatím rôznych ďalších kódexov pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu iastočný charakter

integrácie uskutočnenej Zmluvou ESÚO.

98 Podľa žalobcu, keďže daňové pravidlá predvídané v § 3 ZRFG nepredstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 4 písm. c) ÚO, povinnosť oznámenia, ktorej sa dovoľáva Komisia v odôvodneniach č. 67 až 76 napadnutého rozhodnutia, neexistovala. Naopak, podľa žalobcu daňové opatrenia § 3 ZRFG tvoria „opatrenia členského štátu“ [neoficiálny preklad] v zmysle článku 67 ods. 1 ÚO, ktoré Spolková republika Nemecko mala oznámiť Komisii, pokiaľ by ich použitie bolo „spôsobilé citovne ovplyvniť podmienky hospodárskej súťaže v oceliarskom priemysle“ [neoficiálny preklad]. Podľa žalobcu otázka, či tieto podmienky boli splnené v danom prípade, nie je dôležitá, pretože nemecká vláda Komisiu niekedykrát o ZRFG upovedomila v rámci oznámení na základe článku 88 ods. 2 ES. Okrem toho nie je dôležité, že sa Spolková republika Nemecko, ako to poznamenáva Komisia v odôvodnení č. 66 napadnutého rozhodnutia, nedovoľovala článku 67 ÚO v správnom konaní, vzhľadom na to, že podľa žalobcu je tento článok kogentným ustanovením spočívajúcim z hľadiska čiastočnej integrácie na rozdelení právomocí medzi Spoločenstvom a členskými štátmi vymedzeným Zmluvou ESÚO.

99 Vedajší účastník konania sa pripája k tvrdeniam žalobcu.

100 Žalovaná namietla, že rozlíšenie medzi všeobecnou štátnou pomocou a špecifickou štátnou pomocou nie je relevantné, pretože Zmluva ESÚO takéto rozlíšenie neupravuje. Ale namietla, že článok 67 ÚO sa síce môže použiť na rozsiahle časti daňovej politiky členských štátov, ale nepoužije sa na daňové opatrenia, na ktoré sa vzťahuje iba článok 4 písm. c) ÚO. Toto vymedzenie jasne ukazuje, že pre vyhodnotenie použitého ustanovenia v rámci Zmluvy ÚO je určujúci iba charakter pomoci.

101 Žalovaná vo svojich pripomienkach k vyjadreniu vedajšieho účastníka konania tiež tvrdí, že prísnosť zákazu stanoveného v článku 4 písm. c) ÚO by stratila zmysel, pokiaľ by sa toto ustanovenie nepoužilo na schému pomoci vyhradenú uhoľnému a oceliarskemu odvetviu. Podľa žalovanej by bolo pre členské štáty jednoduché vyhnúť sa použitiu tohto ustanovenia tým, že by použili úpravu nešpecifickej štátnej pomoci, ktorá by bola svojím spôsobom na prospech nie výlučne, ale predovšetkým uhoľnému a oceliarskemu odvetviu.

102 Nakoniec žalovaná tvrdí, že podľa judikatúry Súdneho dvora zásahy uvedené v ustanoveniach článku 67 ÚO nie sú totožné s tými, ktoré článok 4 písm. c) ÚO vyhlasuje bez ohľadu na ich formu za nezlučiteľné so spoločným trhom uhlia a ocele, za zrušené a zakázané. Podľa žalovaného je článok 67 ods. 2 ÚO osobitným ustanovením, ktoré musí byť použité pri dodržaní podmienok, ktoré stanovuje. V tomto ohľade je iba Komisia výnimočne oprávnená povoliť finančnú pomoc za predpokladu uvedeného v prvej zarážke článku 67 ods. 2 ÚO alebo ich odsúhlasiť v prísnom rámci ustanovení článkov 54 až 56 ÚO. Podľa žalovanej v každom prípade článok 4 písm. c) ÚO, ktorý stanovuje zákaz štátnej pomoci, tvorí všeobecné pravidlo, zatiaľ čo prvá zarážka článku 67 ods. 2 ÚO umožňujúca v určitých prípadoch štátnu pomoc povoliť, je výnimkou.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

103 Úvodom je vhodné pripomenúť, že Zmluva ÚO sa na základe článku 80 ÚO vzťahuje iba na podniky vyvíjajúce výrobnú činnosť v odvetví uhlia a ocele.

104 Z toho vyplýva, že na podnik sa vzťahuje zákaz stanovený v článku 4 písm. c) ÚO iba vtedy, ak vykonáva takúto výrobnú činnosť (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdneho dvora zo 17. decembra 1959, Société des fonderies de Pont-à-Mousson/Vysoký úrad, 14/59, Zb. s. 445, 467 a 468, a z 28. januára 2003, Nemecko/Komisia, C-334/99, Zb. s. I-1139, bod 78).

105 V danom prípade je nesporné, ako uviedla Komisia v odôvodnení ?. 13 napadnutého rozhodnutia, že žalobca je podnikom v zmysle ?lánku 80 UO.

106 S prihladením na odpove? na prvý žalobný dôvod Súd prvého stup?a usudzuje, že skúmanie tohto žalobného dôvodu sa obmedzuje na ur?enie, ?i Komisia správne v napadnutom rozhodnutí rozhodla, že ?lánok 4 písm. c) UO sa použije na nešpecifickú schému pomoci v uho?nom a oceliarskom odvetví.

107 Na základe ?lánku 4 písm. c) UO sú za podmienok stanovených v Zmluve ESUO zakázané subvencie alebo štátna pomoc poskytované štátmi v akejkoľvek forme.

108 Toto ustanovenie smeruje k zrušeniu a k zákazu niektorých zásahov ?lenských štátov v oblasti, ktorú Zmluva ESUO podria?uje právomoci Spolo?enstva (pozri v tomto zmysle rozsudok De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg/Vysoký úrad, už citovaný v bode 27 vyššie, s. 47).

109 Treba uvies?, že ?lánok 4 písm. c) UO nezavádza žiadne rozlišovanie medzi individuálnou pomocou a schémami pomoci, ani medzi špecifickými schémami pomoci a nešpecifickými schémami pomoci uho?nému a oceliarskemu odvetví. Navyše zákaz štátnej pomoci stanovený týmto ustanovením je formulovaný striktným spôsobom (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stup?a z 9. septembra 1999, RJB Mining/Komisia, T?110/98, Zb. s. II?2585, bod 76).

110 Pokiaľ ide o ?lánok 67 UO, tento ?lánok smeruje k zamedzeniu zásahov do hospodárskej sú?áže, ktoré spôsobuje výkon právomocí ponechaných ?lenským štátom (rozsudok De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg/Vysoký úrad, už citovaný v bode 27 vyššie, bod 47, a rozsudok Súdu prvého stup?a z 5. júna 2001, ESF Elbe-Stahlwerke Feralpi/Komisia, T?6/99, Zb. s. II?1523, bod 83). ?lánok 67 UO sa tak obmedzuje na stanovenie ochranných opatrení, ktoré môže Spolo?enstvo prija? proti opatreniu ?lenského štátu, ktoré zrete?ne ovplyv?uje podmienky hospodárskej sú?áže v uho?nom a oceliarskom odvetví bez toho, aby sa týchto odvetví bezprostredne a priamo týkalo (rozsudok Súdneho dvora z 10. mája 1960, Hauts fourneaux et fonderies de Givors a i./Vysoký úrad, 27/58 až 29/58, Zb. s. 503, 526).

111 Na základe toho sudca Spolo?enstva rozhodol, že ?lánok 4 písm. c) UO a ?lánok 67 UO sa týkajú dvoch odlišných oblastí (rozsudok De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg/Vysoký úrad, už citovaný v bode 27 vyššie, s. 47, a rozsudok Súdneho dvora z 20. septembra 2001, Banks, C?390/98, Zb. s. I?6117, bod 88) s tým, že ?lánok 67 UO sa nevz?ahuje na štátnu pomoc (rozsudok Forges de Clabecq/Komisia, už citovaný v bode 62 vyššie, bod 141). Na základe toho nie je ?lánok 67 UO osobitným uplatnením ?lánku 4 písm. c) UO.

112 Je pravdou, že od za?iatku 70-tych rokov až do prijatia rozhodnutia Komisie 2320/81/ESUO zo 7. augusta 1981 zavádzajúceho pravidlá Spolo?enstva pre podporu železiarskeho a oceliarskeho priemyslu (Ú. v. ES L 228, s. 14), ktoré tvoria druhý kódex pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu, Komisia predpokladala, že ?lánok 4 písm. c) UO sa uplat?oval iba na špecifickú štátnu pomoc v prospech podnikov v železiarskom a oceliarskom priemysle, teda na štátnu pomoc poskytovanú špeciálne alebo hlavne týmto podnikom, zatiaľ ?o použitie schémy všeobecnej a regionálnej štátnej pomoci na železiarsky a oceliarsky priemysel podliehalo kontrole Komisie aj na základe ustanovení ?lánku 67 UO, aj na základe ustanovení ?lánkov 87 ES a 88 ES.

113 Tento postoj možno vysvetli? jednak nutnosťou zabráni? tomu, aby kvôli prísnemu zákazu ?lánku 4 písm. c) UO dochádzalo k narušeniu hospodárskej sú?áže v neprospech podnikov ?inných v odvetviach uhlia a ocele, zatiaľ ?o by sa štátna pomoc poskytovala iným priemyselným odvetviam danej krajiny, a jednak nutnosťou nájs? riešenie na rozsiahle hospodárske a finan?né

ťažkosti, ktoré sa hlboko dotýkali železiarskeho a oceliarskeho priemyslu. V rámci úsilia o nutnú reštrukturalizáciu odvetví, ktorá presahovala tak „finančné prostriedky takmer všetkých železiarskych a oceliarskych podnikov“, ako aj fondy, ktoré malo k dispozícii Spoločenstvo, aby zvládlo tejto situácii, Komisia po získaní jedomyseľného súhlasu Rady zaviedla systém kontroly štátnej pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu členských štátov, „ktorej charakter *acquis communautaire* bol zachovaný vďaka jej súladu s cieľmi, ktoré Spoločenstvo v danej oblasti sleduje“ (prvý bod prvého kódexu pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu), a systém prenesenia právomoci v oblasti takejto štátnej pomoci na Spoločenstvo. Bolo však stanovené, že prvý kódex pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu mohol byť obmedzený iba na špecifickú pomoc, pretože použitie schém všeobecnej a regionálnej pomoci na železiarsky a oceliarsky priemysel podliehalo kontrole Komisie na základe ustanovení článku 67 UO a článkov 87 a 88 ES.

114 Prijatie tohto prístupu priaznivého pre železiarske a oceliarske podniky neznamena, že sa Komisia v rámci svojej kontroly štátnej pomoci vzdala možnosti konštatovať, že z dôvodu nutnej reštrukturalizácie železiarskych a oceliarskych podnikov a nutnosti postupne zrušiť štátnu pomoc sa zákaz stanovený v článku 4 písm. c) UO musí v zásade opätovne uplatniť, ibaže by sa táto pomoc bez ohľadu na to, či je pre železiarsky a oceliarsky priemysel špecifická alebo nie, mohla kvalifikovať Komisiou ako pomoc predstavujúca „pomoc Spoločenstva“ a na základe toho ako zlučiteľná s riadnym fungovaním spoločného trhu. To totiž zodpovedá zmyslu, v akom je vhodné vykladať druhý kódex pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu, ako aj ďalšie kódexy vrátane šiesteho kódexu pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu, na ktorom je založené napadnuté rozhodnutie.

115 Pokiaľ sa v dôsledku toho od druhého kódexu pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu kódexy týkajú „každej pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu ...“, bez ohľadu na to, či sú alebo nie sú špecifické“ [*neoficiálny preklad*], účelom tohto upresnenia je navrátiť článku 4 písm. c) UO jeho pôvodný rozsah pôsobnosti, pretože tento článok neupravuje žiadne rozlíšenie medzi druhmi pomoci, ktoré podriaďuje svojmu zakazu.

116 V prejednávanej veci tak, ako to konštatoval Súd prvého stupňa v rámci skúmania prvého žalobného dôvodu, vzhľadom k tomu, že daňové opatrenia stanovené v § 3 ZRFG v prospech žalobcu sú štátnou pomocou, tieto opatrenia patria do oblasti pôsobnosti článku 4 písm. c) UO.

117 Z toho bez ohľadu na nejasnosť, ktorú mohla v danom prípade vyvolať zmena výkladu Komisie, čo bude preskúmané v rámci posúdenia siedmeho žalobného dôvodu nižšie, vyplýva, že Komisia v odôvodnení č. 66 napadnutého rozhodnutia správne posúdila, že v danom prípade sa má uplatniť článok 4 písm. c) UO a nie článok 67 UO.

118 Druhý žalobný dôvod vychádzajúci z údajného chybného výkladu článku 4 písm. c) UO a článku 67 UO preto musí byť zamietnutý.

O treťom žalobnom dôvode založenom na neuplatnení článku 95 UO

Tvrdenia účastníkov konania

119 Žalobca usudzuje, že za predpokladu, ak by Súd prvého stupňa nevyhovel žalobnému dôvodu vychádzajúcemu z chybného výkladu článku 67 UO, malo by byť uznané, že Komisia sa dopustila pochybenia tým, že z úradnej povinnosti neskúmala, či daňové opatrenia vyplývajúce z § 3 ZRFG mohli byť vyhlásené za zlučiteľné so spoločným trhom vzhľadom na všetky ciele Zmluvy ESÚO (články 2 UO až 4 UO). Vo svojej replike žalobca upresňuje, že Komisia nemá žiadnu právomoc voľnej úvahy pri rozhodnutí otázky, či musí uskutočniť kontrolu na základe článku 95 UO. Jej právomoc sa obmedzuje iba na výklad a použitie článkov 2, 3 a 4 UO uvedených v článku

120 Žalobca oponuje právnomu postoju Komisie uvedenému v odôvodnení ?. 123 napadnutého rozhodnutia, podľa ktorého mu rozsudok Súdu prvého stupňa „Irish Steel“ (rozsudok Súdu prvého stupňa zo 7. júla 1999, *Wirtschaftsvereinigung Stahl/Komisia*, T-106/96, Zb. s. II-2155) zakazuje povoliť na základe článku 95 UO štátnu pomoc, ktorá nezodpovedá povoleným predpokladom stanoveným kódexmi pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu. Podľa žalobcu Súd prvého stupňa v tomto rozsudku rozhodol v tom zmysle, že zákaz štátnej pomoci uvedený v každom z týchto kódexov platí iba pre tú štátnu pomoc, ktorá je v ňom vymenovaná, a ktorú považuje za zlučiteľnú so Zmluvou ESUO, a že Komisia je viazaná daným kódexom iba vtedy, keď posudzuje zlučiteľnosť štátnej pomoci upravenej v tomto kódexe so Zmluvou. Navyše kódex pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu nemožno uplatniť a preto tento kódex ani nemôže prejudikovať rozhodnutie Komisie podľa článku 95 UO. Keďže osobitná úprava odpisovania podľa § 3 ZRFG nezodpovedá definícii štátnej pomoci, na ktorú sa vzťahujú kódexy pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu, podľa žalobcu nie je vylúčené rozhodnutie podľa článku 95 UO.

121 Žalobca dodáva, že vzhľadom na ciele Zmluvy ESUO, ako sú uvedené v článkoch 2 UO, 3 UO a 4 UO, bolo uznanie zlučiteľnosti § 3 ZRFG skutočne potrebné na to, aby sa zabezpečili dostatočné stimuly pre podniky na rozšírenie a zlepšenie [článok 3 písm. d) UO] výrobného potenciálu ich prevádzkarní v zónach pozdĺž hraníc a na zabránenie odchodu pracovných síl a trvalého hospodárskeho spustnutia týchto oblastí [článok 2 druhý odsek UO]. Toto sú totiž presne tie politické uhly pohľadu, ktoré viedli tvorcov Rímskej zmluvy, aby v článku 87 ods. 2 písm. c) ES z dôvodu umelého rozdelenia Európy vyhlásili štátnu pomoc poskytnutú v zónach pozdĺž hraníc za zlučiteľnú so spoločným trhom. Tieto úvahy by mali byť rovnako uplatnené aj v oblasti cieľov Zmluvy ESUO. Takéto skúmanie v rámci článku 95 UO však Komisia nevykonala.

122 Vedajší ústník konania tvrdí, že neoznámenie nemeckého štátu potrebné podľa článku 95 UO nie je dostačujúce na to, aby bola Komisia oslobodená od povinnosti konať na základe tohto ustanovenia alebo aby sa jej v tom dokonca zabránilo, a aby mohla prípadne vyhlásiť pomoc za zlučiteľnú so spoločným trhom.

123 Vedajší ústník konania ešte uvádza, že kódexy pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu neuvádzajú osobitný prípad náhrady škody spôsobenej rozdelením Spolkovej republiky Nemecko. Nepoužitie kódexov pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu vyplýva aj z rozsudku „Irish Steel“, už citovaného v bode 120 vyššie, podľa ktorého pri štátnej pomoci, ktorá nepatrí medzi kategórie uvedené v kódexe, môže byť udelená individuálna výnimka podľa článku 95 UO. Keďže opatrenia na kompenzáciu škody nemôžu byť v žiadnom prípade postavené na roveň regionálnej štátnej pomoci v zmysle kódexu pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu, neboli tieto kódexy v tejto veci uplatniteľné, a nebránia preto rozhodnutiu Komisie podľa článku 95 UO.

124 Nakoniec vedajší ústník konania voči Komisii namieta, že sa pri výkone svojej právomoci voňého uváženia podľa článku 95 UO dopustila zjavnej chyby v posúdení. Toto pochybenie spočíva v tom, že Komisia neposudzovala štátnu pomoc pri kompenzácii škody v určitých zónach pozdĺž hraníc z dôvodu špecifickej škody spôsobenej *vis maior*, ktorú predstavuje rozdelenie Nemecka, ale na základe pravidiel vytvorených kódexmi pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu, ktoré v tejto veci neboli uplatniteľné. V každom prípade, keďže nevýhody podmienené rozdelením Nemecka sú situáciou, ktorú Zmluva ESUO nepredvída, mala Komisia pri svojej voľnej úvahe použiť kritériá vymenované v článku 87 ods. 2 písm. c) ES.

125 Žalovaná najprv odpovedá, že možnosť vydať individuálne rozhodnutie podľa článku 95 UO nad rámec príslušného kódexu pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu, týkajúce sa

kategórií pomoci, na ktoré sa kódex nevzťahuje, bola síce judikatúrou Spoločenstva uznaná, ale vydanie tohto rozhodnutia podlieha voľnej úvahe Komisie. Nemožno však pritom hovoriť o povinnosti Komisie, a už vôbec nie o povinnosti preskúmania *ex offo*. Komisia preto bola len oprávnená posúdiť, či existujú okolnosti, ktoré by odôvodňovali použitie článku 95 UO. K tomuto Komisia odkazuje na odôvodnenie č. 124 napadnutého rozhodnutia, kde uvádza, že vykonala skúmanie na základe článku 95 UO, a rozhodla, že neprijme žiadne rozhodnutie podľa tohto článku.

126 Po druhé, napadnuté rozhodnutie sa netýka ZRFG ako takého, ale skutočnosti, že žalobca uplatnil osobitné odpisy a vytvoril rezervy oslobodené od dane, teda týka sa individuálnej pomoci. Pokiaľ ide o otázku nutnosti rozhodnutia podľa článku 95 UO, nie je rozhodujúce, či bol ZRFG potrebný na to, aby bola pre podniky zaručená existencia dostatočných stimulov na vybudovanie alebo zlepšenie výrobného potenciálu ich prevádzkarní v zónach pozdĺž hraníc, a aby v týchto oblastiach nedošlo k trvalým stratám zamestnania. Podľa názoru žalovanej bolo treba preukázať, že osobitné odpisy a rezervy oslobodené od dane boli nevyhnuté na realizáciu určitých investícií, na ktoré sa vzťahuje Zmluva ESUO, čo však žalobca nespravil.

127 Vo svojich pripomienkach k vyjadreniu vedľajšieho účastníka konania poukazuje žalovaná alej na to, že článok 95 prvý odsek UO má podľa judikatúry Súdneho dvora za úlohu iba vytvoriť systém osobitného odchýlenia sa od Zmluvy ESUO, aby Komisia mala možnosť vysporiadať sa s nepredvídanými situáciami. Nemôže povoliť poskytnutie štátnej pomoci, ktorá nie je nevyhnutná na dosiahnutie cieľov Zmluvy ESUO a mohla by viesť k narušeniu hospodárskej súťaže.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

– Predbežné úvahy

128 Je vhodné pripomenúť, že podľa článku 95 UO môže Komisia vo všetkých v Zmluve nepredvídaných prípadoch, v ktorých sa zdá rozhodnutie alebo odporúčanie Komisie potrebné, aby sa dosiahol niektorý z cieľov Spoločenstva definovaný v článkoch 2, 3 a 4 UO v oblasti spoločného trhu uhlia a ocele podľa článku 5 UO, prijať toto rozhodnutie alebo odporúčanie s jednohlasným súhlasom Rady a po vypočutí Poradného výboru ESUO.

129 Podľa systematiky Zmluvy nie je v rozpore s článkom 4 písm. c) UO, keď Komisia na základe prvého a druhého odseku článku 95 UO výnimočne povolí pomoc, ktorú členské štáty plánujú poskytnúť a ktorá je zlučiteľná so spoločným trhom (rozsudok Súdu prvého stupňa z 24. októbra 1997, EISA/Komisia, T-239/94, Zb. s. II-1839, bod 63), aby riešila nepredvídané situácie.

130 V oblasti štátnej pomoci Komisia použila prvý a druhý odsek článku 95 UO v dvojakom smere. Na jednej strane vydala všeobecné rozhodnutia, a to kódexy pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu, ktoré predvídajú výnimku zo všeobecného zákazu štátnej pomoci pre určité kategórie pomoci. Na druhej strane prijala individuálne rozhodnutia, ktorými boli osobitné pomoci výnimočne povolené.

131 Článok 4 písm. c) UO nezakazuje Komisii povoľovať štátne pomoci, či už pre kategórie osobitne upravené kódexom pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu alebo pre štátnu pomoc, ktorá nepatrí do týchto kategórií, bezprostredne na základe prvého a druhého odseku článku 95 UO (v tomto zmysle pozri rozsudky EISA/Komisia, už citovaný v bode 129 vyššie, body 70 až 72; Forges de Clabecq/Komisia, už citovaný v bode 62 vyššie, bod 79, a DSG/Komisia, už citovaný v bode 28 vyššie, bod 204).

132 V napadnutom rozhodnutí Komisia vylúčila použitie článku 95 UO s týmto odôvodnením:

„(121) Komisia najprv poznamenáva, že v tomto spise nebol zo strany Spolkovej republiky Nemecko podaný žiadny úradný návrh na začatie konania podľa článku 95 [UO].

(122) Systém štátnej pomoci vytvorený Zmluvou ESUO umožňuje Komisii za určitých predpokladov a pri dodržaní konania podľa článku 95 [UO] povoliť poskytnutie štátnej pomoci vo všetkých v Zmluve nepredvídaných prípadoch, v ktorých sa zdá byť takéto rozhodnutie potrebné, aby sa dosiahol niektorý z cieľov Spoločenstva definovaný v článkoch 2, 3, a 4 v oblasti spoločného trhu uhlia a ocele podľa článku 5.

(123) Podľa rozsudku Súdu prvého stupňa zo 7. júla 1999 [Wirtschaftsvereinigung Stahl/Komisia, T-106/96, Zb. s. II-2155] neoznámene nepostaňuje na to, aby Komisiu oslobodilo od povinnosti chopiť sa iniciatívy na základe článku 95 UO a prípadne vyhlásiť štátnu pomoc za zlužiteľnú so spoločným trhom, alebo aby jej v tom dokonca zamedzilo. Avšak v bode 42 tohto rozsudku Súd prvého stupňa konštatuje, že Komisia je viazaná globálnym systémom zavedeným kódexom pomoci [železiarskemu a oceliarskemu priemyslu] pri posudzovaní zlužiteľnosti štátnej pomoci, pre ktorú kódex platí, so Zmluvou. Preto nesmie povoliť takúto pomoc individuálnym rozhodnutím, ktoré je v rozpore so všeobecnými pravidlami kódexu. Regionálna investičná pomoc je povolená [podľa kódexu pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu] platných od roku 1986 iba v presne určených oblastiach, ku ktorým nepatria miesta, v ktorých sa uskutočnili investície subvencované prostredníctvom osobitných odpisov a rezerv oslobodených od dane. Tým prišla Komisia k záveru, že článok 95 [UO] sa na uvedenú vec nedá použiť.

(124) Ďalej dospela Komisia pri výkone svojej právomoci voňého uváženia k názoru, že v tomto konaní nemá do úvahy s prípadom nepredvídaným v Zmluve, v ktorom by bolo potrebné konkrétne rozhodnutie, aby sa dosiahol niektorý z cieľov Spoločenstva definovaný v článkoch 2 [UO], 3 [UO], 4 [UO]. Napríklad poskytnutá štátna pomoc nesmerovala k tomu, aby dala nemeckému železiarskemu a oceliarskemu priemyslu ozdravenú a hospodársky schopnú štruktúru. Nemecko nikdy nepoukazovalo na možný plán smerujúci k zníženiu kapacity v rámci dotknutej skupiny v priamej súvislosti s poskytnutím osobitného odpisovania a rezerv oslobodených od dane. Poskytnutie pomoci podľa článku 95 [UO] by tak nebolo oprávnené.

(125) Navyše v súvislosti s vývojom hospodárskej a finančnej situácie v železiarskom a oceliarskom priemysle na začiatku 90-tych rokov a s individuálnymi rozhodnutiami prijatými na základe článku 95 [UO], ktorými bola pre viaceré podniky povolená pomoc na reštrukturalizáciu, Rada a Komisia v ich spoločnom vyhlásení v zápisnici Rady zo 17. decembra 1993 uviedli, že „bez toho, aby bolo dotknuté právo každého členského štátu požiadať o vydanie rozhodnutia na základe článku 95 [UO] a v súlade so záverom Rady z 25. februára 1993 sa Rada rozhodla, že sa vyhne každej novej výnimke podľa článku 95 pre štátnu pomoc v prospech určitého podniku.“ [neoficiálny preklad]

133 Z uvedených úvah vyplýva, že Komisia použitie článku 95 UO odmietla v prvom rade s odvolaním sa na bod 42 rozsudku Wirtschaftsvereinigung Stahl/Komisia, už citovaného v bode 120 vyššie, podľa ktorého by mohla štátnu pomoc, na ktorú sa vzťahuje kódex pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu, podľa článku 95 UO povoliť iba vtedy, keby takéto individuálne rozhodnutie neodporovalo všeobecným pravidlám zavedeným týmto kódexom (odôvodnenie č. 123 napadnutého rozhodnutia). Z bodu 124 napadnutého rozhodnutia subsidiárne vyplýva, že Komisia v tejto veci vychádzala z toho, že neboli dané predpoklady na uplatnenie článku 95 UO.

134 Preto v protiklade s tvrdením žalobcu Komisia neodmietla preskúmať, či môže byť článok 95 UO v danej veci použiteľný. Je totiž nesporné, že hoci Spolková republika Nemecko nepožiadala o použitie článku 95 UO, Komisia v odôvodnení č. 124 napadnutého rozhodnutia

preskúmala, či by sa toto ustanovenie mohlo použiť. Podľa nej však predpoklady na jeho použitie v predložennom prípade neboli dané. K výhrade žalobcu, že Komisia nesprávne vyložila rozsudok *Wirtschaftsvereinigung Stahl/Komisia*, už citovaný v bode 120 vyššie, nepotrebuje Komisia za týchto okolností zaujať stanovisko, keďže Komisia napriek tomuto výkladu považovala za potrebné v odôvodnení ?. 124 napadnutého rozhodnutia skúmať, či v predložennom prípade boli dané predpoklady použitia ?lánku 95 UO.

135 Vo svetle týchto úvah je potrebné preskúmať, či sa Komisia, ako tvrdí žalobca, dopustila nesprávneho posúdenia, keď odmietla použiť ?lánok 95 UO ako výnimku zo zákazu poskytnutia štátnej pomoci podľa ?lánku 4 písm. c) UO.

– O údajnom nesprávnom posúdení spočívajúcom v odmietnutí uplatnenia ?lánku 95 UO

136 Predovšetkým treba pripomenúť, že Komisia pri skúmaní, či je štátna pomoc potrebná na dosiahnutie cieľov Zmluvy, disponuje podľa ?lánku 95 UO diskrečnou právomocou (v tomto zmysle pozri rozsudok Súdu prvého stupňa *EISA/Komisia*, už citovaný v bode 129 vyššie, bod 72; zo 7. júla 1999, *British Steel/Komisia*, T-89/96, Zb. s. II-2089, bod 47, a *Wirtschaftsvereinigung Stahl/Komisia*, už citovaný v bode 120 vyššie, bod 43).

137 V tejto oblasti sa preto kontrola zákonnosti musí obmedziť na skúmanie, či Komisia neprekročila hranice svojej úvahy skreslením alebo zjavne nesprávnym posúdením skutočností alebo zneužitím právomoci či zneužitím konania (pozri okrem iného rozsudok *Wirtschaftsvereinigung Stahl/Komisia*, už citovaný v bode 120 vyššie, bod 63).

138 Na to, aby sa preukázalo zjavné pochybenie Komisie pri posúdení skutkového stavu, ktorý by odôvodnil zrušenie napadnutého rozhodnutia, musia byť dôkazy, ktoré podal žalobca, dostatočné na to, aby sa posúdenie skutkového stavu v spornom rozhodnutí stalo neprijateľným (rozsudok Súdu prvého stupňa z 12. decembra 1996, *AIUFFASS a AKT/Komisia*, T-380/94, Zb. s. II-2169, bod 59).

139 V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že žalobca iba uviedol, že vzhľadom na ciele Zmluvy ESUO, ako sú uvedené v ?lánoch 2, 3 a 4 UO, bolo uznanie zlužiteľnosti § 3 ZRFG so Zmluvou vskutku potrebné na to, aby sa zabezpečili dostatočné stimuly pre podniky na rozšírenie a zlepšenie [?lánok 3 písm. d) UO] výrobného potenciálu ich prevádzkarní v zónach pozdĺž hraníc a na zabránenie odchodu pracovných síl a trvalého hospodárskeho spustnutia v týchto regiónoch. Toto všeobecné tvrdenie nemôže postačovať na to, aby sa Komisiou uskutočnené zhodnotenie stalo neprijateľným.

140 Okrem toho žalobca nepredkladá žiadny dôkaz, ktorý by preukázal, že investičné príspevky, ktoré mu boli poskytnuté vo forme osobitných odpisov a rezerv oslobodených od dane, sú nevyhnutné na realizáciu cieľov Zmluvy ESUO.

141 Iba samotným odkazom na oznámenie Spolkovej republiky Nemecko zo 14. januára 2000, podľa ktorého je údajne zrejmé, že štátna pomoc povolená podľa ?lánku 87 ods. 2 ES slúži aj cieľom Zmluvy ESUO v zmysle ?láňov 2 a 3 UO, nemôže žalobca jej potrebnosť v zmysle ?lánku 95 UO preukázať. Na jednej strane je ?lánok 87 ods. 2 ES v rámci Zmluvy ESUO nepoužiteľný a na druhej strane treba vykonať posúdenie potrebnosti štátnej pomoci podľa ?lánku 95 UO podľa cieľov vlastných Zmluve ESUO, ku ktorým pomoc vyhlásená za zlužiteľnú podľa ?lánku 87 ods. 2 ES nepatrí.

142 V každom prípade sa Komisia nedopustila žiadneho zjavného pochybenia v posúdení, keď v odôvodnení ?. 124 napadnutého rozhodnutia odmietla možné použitie ?lánku 95 ES, pretože Spolková republika Nemecko nenavrhla prípadný plán smerujúci k zníženiu kapacity skupiny

Salzgitter v priamej súvislosti s poskytnutou pomocou.

143 V sektore, ktorý je známy nadbytočnými kapacitami, ako je to v oceliarskom sektore, totiž skutočne mohlo vyjsť najavo, že na uskutočnenie cieľov Zmluvy je potrebné zníženie výrobných kapacít v súvislosti so štátnou pomocou, pri ktorej je možné individuálne povolenie podľa článku 95 UO. Tak môže takéto zníženie prispieť k tomu, aby zostali zachované predpoklady, ktoré ponúkajú stimuly podnikom, aby si rozšírili a zlepšili svoj výrobný potenciál [článok 3 písm. d) UO] alebo modernizovali výrobu [článok 3 písm. g) UO]. S prihliadnutím na nadbytočné kapacity v železiarskom a oceliarskom odvetví sa takýmto kritériom okrem toho zabráňuje zvýhodňovať uskutočnenie hospodársky neistých iniciatív, ktoré iba zosilujú nerovnováhu, ktorá postihuje dotknuté trhy, a preto v konečnom dôsledku nie sú vhodné, aby účinne a trvalo vyriešili problémy dotknutých oblastí a podnikov.

144 Vzhľadom na rôznosť cieľov stanovených v Zmluve a priestor, ktorým Komisia disponuje v rámci svojich úloh spočívajúcich v neustálom zosúlaďovaní týchto rozdielnych cieľov tým, že uplatňuje svoju právomoc vo svojej úvahu, aby vyhovel spoločnému záujmu (v tomto zmysle pozri medziiným rozsudok *Wirtschaftsvereinigung Stahl/Komisia*, už citovaný v bode 120 vyššie, bod 65 a tam citovanú judikatúru), nepredstavuje použitie kritéria zníženia výrobných kapacít Komisiou v danom prípade nijaké zjavné pochybenie v uvážení v rámci skúmania uplatniteľnosti článku 95 UO.

145 Keďže Komisia nemohla vychádzať z toho, že sporné investičné príspevky znížili výrobnú kapacitu žalobcu, a to okrem iného preto, lebo ju Spolková republika Nemecko neinformovala o možnom pláne smerujúcom k zníženiu kapacity, nemohla dospieť k záveru, že sporný príspevok slúžil na realizáciu cieľov Zmluvy.

146 Tretí žalobný dôvod je preto treba v celom rozsahu zamietnuť.

147 Z vyššie uvedeného vyplýva, že Komisia právom určila, že daňové opatrenia § 3 ZRFG v prospech žalobcu predstavujú štátnu pomoc nezlučiteľnú s trhom Spoločenstva. Súd prvého stupňa usudzuje, že teraz treba preskúmať siedmy žalobný dôvod, ktorým sa namieta porušenie princípu právnej istoty, keďže Komisia Spolkovú republiku Nemecko zaviazala, aby od žalobcu vymáhala štátnu pomoc, ktorá bola vyhlásená za nezlučiteľnú s trhom Spoločenstva.

O siedmom žalobnom dôvode založenom na porušení zásady právnej istoty

Tvrdenia účastníkov konania

148 Žalobca najprv uvádza, že Komisia zaujíma v odôvodnení č. 81 napadnutého rozhodnutia stanovisko, že časové obmedzenie oprávnenia vymáhať štátnu pomoc je v oblasti Zmluvy ESÚO na rozdiel od Zmluvy ES všeobecne vylúčené, pretože „by to bolo v rozpore so základnou zásadou Zmluvy ESÚO“ [neoficiálny preklad], podľa ktorej je štátna pomoc absolútne zakázaná. Tým by sa vytvoril rozdiel medzi úpravou štátnej pomoci podľa Zmluvy ESÚO a Zmluvy ES, ktorý však v skutočnosti neexistuje ani v duchu a koncepcii týchto zmlúv, ani v praxi Komisie. Údajný absolútny charakter zákazu nebráni rešpektovaniu zásady právnej istoty a uznaniu premlčacej doby.

149 Princíp právnej istoty platí podľa toho aj v oblasti Zmluvy ESÚO. V každom prípade ide o všeobecnú právnu zásadu, ktorá má svoju platnosť aj v práve upravujúcom poskytovanie štátnej pomoci a nepatrí do dispozície Komisie.

150 Žalobca ďalej tvrdí, že úcelom nariadenia vymáhania štátnej pomoci podľa práva Spoločenstva je odberpať neoprávnene nadobudnuté výhody v hospodárskej súťaži, ktoré dovolili

zvýhodnenému podniku ponúknú? výhodnejšiu cenu než jeho konkurenti. Komisia však neposkytla v predloženej veci žiadne vyjadrenie k ú?inkom osobitných odpisov podľa § 3 ZRFG na hospodársku sú?až.

151 Na právomoc Komisie vymáha? štátnu pomoc sa v každom prípade vz?ahuje preml?acia doba desiatich rokov. Komisia mala v tejto veci zoh?adni? dobu upravenú v ?lánku 15 nariadenia Rady (ES) ?. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplat?ovanie ?lánku [88] Zmluvy ES (Ú. v. ES L 83, s. 1), ke?že táto doba je výsledkom zabezpe?enia rovnováhy medzi zásadou právnej istoty a potrebou obnovi? nenarušenú hospodársku sú?až.

152 Vo svojej odpovedi na písomné otázky Súdu prvého stup?a, ktoré smerovali k tomu, aby žalobca niektoré svoje vysvetlenia podložil a upresnil, žalobca uviedol, že od rokov 1980/1981 pravidelne odovzdával svoje správy o ?innosti a ro?né ú?tovné závierky Komisii, konkrétne jej pracoviskám, ktoré boli v tom ?ase príslušné na skúmanie štátnej pomoci a reštrukturalizácie železiarskeho a oceliarskeho odvetvia v rámci systému výrobných kvót pre železiarsky a oceliarsky priemysel a s tým súvisiacich aktivít Komisie, smerujúceho k reštrukturalizácii európskeho železiarskeho a oceliarskeho priemyslu. Žalobca tieto tvrdenia pred Súdom prvého stup?a zopakoval.

153 Ved?ajší ú?astník konania odkazuje vo svojich písomnostiach na rozsudok Acciaierie di Bolzano/Komisia, už citovaný v bode 90 vyššie, bod 69, v ktorom Súd prvého stup?a uviedol, že ke?že v ?ase prijatia rozhodnutia sporného vo veci, ktorá viedla k tomuto rozsudku, nebola stanovená žiadna preml?acia doba, Komisia pri vydaní uvedeného rozhodnutia nemusela bra? do úvahy žiadnu preml?aciu dobu. Z tohto rozsudku vyplýva, že Súd prvého stup?a by otázku preml?ania rozhodol inak, keby nariadenie ?. 659/1999 bolo ú?inné už v ?ase vydania sporného rozhodnutia. Vzh?adom na to, že Zmluva ES a ustanovenia sekundárneho práva prijaté na jej základe sú subsidiárne uplatnite?né na oblasti pokryté Zmluvou ESUO, použitie ?lánku 15 nariadenia ?. 659/1999 na štátnu pomoc, na ktorú sa vz?ahuje Zmluva ESUO, možno vylú?i? iba vtedy, keby bolo v rozpore so Zmluvou ESUO, ?o nie je tento prípad.

154 Žalovaná poukazuje na odôvodnenie ?. 80 napadnutého rozhodnutia a na rozsudok Súdu prvého stup?a z 15. septembra 1998, BFM a EFIM/Komisia (T?126/96 a T?127/96, Zb. s. II?3437, bod 67), podľa ktorého „preml?acia doba musí by? stanovená zákonodarcom Spolo?enstva zásadne vopred, aby sa splnila jej úloha, ktorou je zabezpe?i? právnú istotu“ [*neoficiálny preklad*]. Žalovaná poukazuje na to, že v tejto veci tomu tak nie je.

155 K tvrdeniu týkajúcemu sa subsidiárneho použitia nariadenia ?. 659/1999 žalovaná uvádza, že toto nariadenie platí iba v oblasti Zmluvy ES a jeho platnosť nemôže by? rozšírená pomocou právneho výkladu na oblas? Zmluvy ESUO. Toto by mohol urobi? iba zákonodarca. Rozsudok Acciaierie di Bolzano, už citovaný v bode 90 vyššie, na tom ni? nemení. V ?ase vydania napadnutého rozhodnutia bolo síce uvedené nariadenie v platnosti, ale v oblasti Zmluvy ESUO sa s preml?acou dobou vôbec nepo?íta, a preto sa takáto doba neuplat?uje.

156 Na písomné otázky Súdu prvého stup?a nakoniec žalovaná odpovedala, že je irelevantné, ?i sa oboznámila s ro?nými ú?tovnými uzávierkami zaslanými žalobcom, ke?že ich zaslanie nemôže nahradi? oznámenie v rámci konania vo veci týkajúcej sa štátnej pomoci.

Posúdenie Súdom prvého stup?a

157 Najskôr treba uvies?, že Komisia v odôvodnení ?. 81 napadnutého rozhodnutia uvádza:

„V rámci ESUO je zakázaná každá štátna pomoc, s výnimkou osobitného povolenia podľa [kódexu pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu] prijatého na základe ?lánku 95 [UO].

Táto situácia sa zásadne odlišuje od situácie podľa článku 87 ods. 1 a 3 [ES], podľa ktorého Komisia disponuje právom širokej úvahy a nezaobráňa sa absolútnym zákazom štátnej pomoci, ale prípadnou nezlučiteľnosťou. Premlňovanie podľa nariadenia... 659/1999 je síce z pohľadu právnej istoty v situácii upravenej Zmluvou ES je síce potrebné, avšak v oblasti ESUO nemá premlňovanie žiadny význam, keďže je táto oblasť naďalej podriadená absolútnemu „zákazu“ pomoci. Tento „zákaz“ podľa Zmluvy ESUO zaručuje právnu istotu, pretože bez osobitného povolenia je štátna pomoc protiprávna. časové obmedzenie skúmania opatrení by bolo v rozpore so základnou zásadou Zmluvy ESUO.“ [neoficiálny preklad]

158 Uvedené vysvetlenia sa pri skúmaní nepotvrdili.

159 Je pravdou, že ak má premlňacia doba splniť svoju funkciu, musí byť stanovená vopred. Stanovenie takejto lehoty a podrobností jej uplatnenia patrí do právomoci zákonodarcu Spoločenstva. Zákonodarca Spoločenstva ale v oblasti kontroly pomoci poskytnutej na základe Zmluvy ESUO nestanovil nijakú premlňaciu dobu (porovnaj najmä rozsudok Falck a Acciaierie di Bolzano/Komisia, už citovaný v bode 62 vyššie, bod 139).

160 Treba však poukázať na to, že základná požiadavka právnej istoty v jej rozličných formách má zaručiť predvídateľnosť situácií a právnych vzťahov patriacich do práva Spoločenstva (rozsudok Súdneho dvora z 15. februára 1996, Duff a i., C-63/93, Zb. s. I-569, bod 20, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 19. marca 1997, Oliveira/Komisia, T-73/95, Zb. s. II-381, bod 29).

161 Porušenie základnej požiadavky právnej istoty Komisiou nie je v tejto veci napriek jej tvrdeniam pred Súdom prvého stupňa vylúčené ani z dôvodu, že neexistuje žiadna premlňacia doba, ani z dôvodu, že Spolková republika Nemecko sporné opatrenia pomoci predtým neoznámila v súlade s konaním upraveným v Zmluve ESUO.

162 V tomto smere je potrebné najskôr podotknúť, že vo veci, ktorá viedla k rozsudku Falck a Acciaierie di Bolzano/Komisia, už citovanom v bode 62 vyššie, Súdny dvor nevylúčil možnosť konštatovať a prípadne sankcionovať porušenie princípu právnej istoty Komisiou v rámci prijatia rozhodnutia o vrátení pomoci, ak nebola stanovená premlňacia doba a ak pomoc nebola vopred oznámená (rozsudok Falck a Acciaierie di Bolzano/Komisia, už citovaný v bode 62 vyššie, bod 140).

163 Okrem toho je potrebné pripomenúť, že porušenie princípu právnej istoty namieta žalobca, prijímateľ spornej štátnej pomoci. Mechanizmus kontroly a skúmania, ktorý vytvorili ustanovenia šiesteho kódexu pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu, však neukladá prijímateľovi žiadne špecifické záväzky. Po prvé platí oznamovacia povinnosť a predbežný zákaz vykonania zamýšľaných podporných opatrení podľa článku 6 šiesteho kódexu pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu len pre členský štát. Po druhé tento členský štát je aj adresátom rozhodnutia, ktorým Komisia zistila nezlučiteľnosť štátnej pomoci, a vyzýva členský štát v rámci jeho úradnej lehoty pomoc zrušiť (pozri analogicky v rámci Zmluvy ES rozsudok Súdneho dvora z 11. júla 1996, EFEI a i., C-39/94, Zb. s. I-3547, bod 73). Keďže členský štát je v rámci dohody nad pomocou podľa Zmluvy ESUO jediným inštitucionálnym komunikačným partnerom Komisie (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa z 31. marca 1998, Preussag Stahl/Komisia, T-129/96, Zb. s. II-609, bod 80), nemožno žalobcu brať na zodpovednosť, že sporná štátna pomoc nebola vopred oznámená.

164 Postupová podľa stanoviska Komisie by znamenalo, že jej právomoc nariadiť vymáhanie štátnej pomoci nemôže byť spochybnená len zo samotného dôvodu, že členský štát predtým túto pomoc neoznámil, hoci túto nesprávnosť nemožno pripísať príjemcovi pomoci.

165 Je pravdou, že sudca Spoločenstva vylúčil, aby mal príjemca pomoci s výnimkou prípadu

mimoriadnych okolností legitímnu dôveru vzťahujúcu sa na oprávnenosť štátnej pomoci, pokiaľ boli jej poskytnutím porušené procesné predpisy týkajúce sa predchádzajúcej kontroly štátnej pomoci. Starostlivý hospodársky subjekt má totiž za normálnych okolností možnosť uistiť sa, že tento postup bol dodržaný (rozsudky Súdného dvora z 20. septembra 1990, Komisia/Nemecko, C-5/89, Zb. s. I-3437, bod 14, a zo 14. januára 1997, Španielsko/Komisia, C-169/95, Zb. s. I-135, bod 51; rozsudky Súdu prvého stupňa Preussag Stahl/Komisia, už citovaný v bode 163 vyššie, bod 77; z 29. septembra 2000, CETM/Komisia, T-55/99, Zb. s. II-3207, bod 121, a ESF Elbe-Stahlwerke Feralpi/Komisia, už citovaný v bode 110 vyššie, bod 182).

166 Žalobca sa však neodvoláva na legitímnu dôveru týkajúcu sa správnosti pomoci, ale namieta porušenie princípu právnej istoty, ktorú nie je možné obmedziť na podmienky požadované na vznik legitímnej dôvery zo strany príjemcu pomoci.

167 Preto treba preveriť, či Komisia v tejto veci nekonala spôsobom, ktorý odporuje princípu právnej istoty.

168 Pritom treba vychádzať zo situácie, ktorá vznikla rozhodnutím Komisie zo 4. augusta 1971, na základe ktorého sa nebudú vznášať žiadne námietky v súvislosti s uplatňovaním schémy pomoci upravenej v § 3 ZRFG.

169 Ako vyplýva z bodu 67 vyššie, Komisia až do skončenia platnosti prvého kódexu pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu 31. decembra 1981 uvádzala odlišný výklad než je ten, na ktorom sa zakladá napadnuté rozhodnutie, podľa ktorého podlieha použitie všeobecných alebo regionálnych schém poskytovania štátnej pomoci v oceliarskom odvetví dozoru Komisie na základe článku 67 UO, ako aj článkov 87 a 88 ES, a nie na základe článku 4 písm. c) UO.

170 Vzhľadom na tento výklad sa teda dalo vychádzať z toho, že do 31. decembra 1981 všeobecné a regionálne schémy pomoci, voči ktorým Komisia nevzniesla žiadne námietky podľa článkov 87 a 88 ES – ako v tomto prípade rozhodnutím Komisie zo 4. augusta 1971 v súvislosti s § 3 ZRFG – mohli byť použité v prospech podnikov oceliarskeho odvetvia v súlade s právom.

171 Od nadobudnutia platnosti druhého kódexu pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu 1. januára 1982 a ďalšími neskôr prijatými kódexmi vytvorila Komisia naproti tomu jednotný systém, ktorým malo byť zabezpečené rovnaké zaobchádzanie so všetkou štátnou pomocou v oceliarskom priemysle v rámci jediného konania, ktoré sa vzťahovalo tak na špecifickú pomoc (to znamená pomoc, ktorá sa poskytuje na základe schém, ktorých cieľom alebo hlavným účinkom je pomoc železiarskym a oceliarskym podnikom), ako aj na nešpecifickú pomoc zahŕňajúcu najmä pomoc poskytovanú na základe všeobecných alebo regionálnych schém. Tento systém bol zavedený v rámci snahy začať nevyhnutnú reštrukturalizáciu železiarskeho a oceliarskeho priemyslu, ktorý sa nachádzal v kríze, pričom sa predpokladalo postupné zrušenie pomoci. Ustanovenia druhého kódexu pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu však neobsahovali nič o následkoch, ktoré sa mali vyvodiť z tohto nového systému pre už schválené všeobecné a regionálne schémy pomoci.

172 V treťom kódexe pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu [rozhodnutie Komisie 3484/85/ESUO z 27. novembra 1985 o vytvorení pravidiel Spoločenstva pre špecifickú pomoc železiarskemu a oceliarskemu priemyslu (Ú. v. ES L 340, s. 1)], ktorý bol uplatniteľný od 1. januára 1986 do 31. decembra 1988, upravila Komisia v článku 6 kódexu, že ju treba o „projekte“ použitia uvedených schém pomoci v železiarskom a oceliarskom odvetví, ku ktorým už na základe Zmluvy ES zaujala stanovisko, včas informovať, aby k tomu mohla predložiť svoje pripomienky. Oznámenie schém pomoci podľa článku 6 kódexu bolo treba podať Komisii najneskôr 30. júna 1988.

173 Prinajmenšom vydanie tretieho kódexu pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu možno považovať za konkludentné späťvzatie povolenia obsiahnutého v rozhodnutí Komisie z 1971 vzhľadom na podniky, ktoré patria do pôsobnosti Zmluvy o ESÚO, ku ktorým patrí aj žalobca, s účinnosťou od okamihu vydania tohto kódexu. Ale nie je jasné, či sa na neskoršie použitie § 3 ZRFG v prospech žalobcu vzťahovala povinnosť oznámenia „projektov“ uvedená v článku 6 tretieho kódexu pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu. Potom, čo sa žalobcovi umožnilo požívať výhody predvídané v § 3 ZRFG dávno pred vydaním kódexu, bol tento predpis, ktorého predpoklady žalobca splnil, v praxi aj naďalej používaný v jeho prospech.

174 Situácia vyplývajúca z vydania druhého a tretieho kódexu pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu bola tak poznačená týmito neistotami a nejasnosťami pripísateľnými Komisii:

– implicitný charakter – a tým nedostatočná jasnosť – povolenia obsiahnutého v rozhodnutí Komisie z 1971,

– nejasnosť o rozsahu čiastočného späťvzatia tohto povolenia vo vzťahu k otázke, či bolo treba oznámiť neskoršie použitie § 3 ZRFG ako „projekt“ v zmysle článku 6 tretieho kódexu pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu.

175 K tejto situácii poznačenej neistotou a chýbajúcou jasnosťou sa pridali neskôr okolnosti (uvedené v bodoch 179 a nasl. nižšie), ktoré súvisia s právnym rámcom (opísaných v bodoch 176 až 178 nižšie) po zistení zjavnej krízy železiarskeho a oceliarskeho odvetvia.

176 S prihliadnutím na túto zrejmú krízu zaviedla Komisia rozhodnutím ?. 2794/80/ESÚO z 31. októbra 1980 o vytvorení systému výrobných kvót ocele pre podniky železiarskeho a oceliarskeho priemyslu (Ú. v. ES L 291, s. 1) systém kvót, aby sa vzhľadom na nadbytočné kapacity výrobného aparátu znovu nastolila rovnováha ponuky a dopytu na trhu s oceľou. Pre výpočet týchto kvót bola pre každý oceliarsky podnik stanovená referenčná produkcia prostredníctvom určitých adaptácií najmä s ohľadom na uskutočnené investície alebo snahy o reštrukturalizáciu. Na použitie tohto systému kvót disponovala Komisia pravidelnými a rýchlymi informáciami o výrobe a dodávkach dotknutých podnikov a mala právomoc preveriť informácie, ktoré jej boli poskytnuté, vrátane preverenia na mieste. Tento Komisiou vytvorený komplexný systém stanovenia kvót a kontroly trhu Komisia opakovane predžila, podrobnejšie prepracovala a zdokonalila.

177 Pri adaptovaní takto vytvoreného systému ustanovila Komisia jasné spojenie medzi poskytnutím nepovolenej pomoci a výrobnými kvótami, aby zamedzila kumulácii týchto opatrení. Od rozhodnutia Komisie ?. 2177/83/ESÚO z 28. júla 1983 o predžení systému kontroly a výrobných kvót pre určité výrobky železiarskeho a oceliarskeho priemyslu (Ú. v. ES L 208, s. 1) mohla totiž Komisia podľa článku 15a uvedeného rozhodnutia „znížiť kvóty podniku, akonáhle [zistila], že [bola] dotknutému podniku poskytnutá pomoc, ktorú Komisia v rámci rozhodnutia ?. 2320/81/ESÚO [druhého kódexu pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu] nepovolila alebo že [neboli] dodržané podmienky spojené s povolením pomoci“ [neoficiálny preklad]. Alej podľa tohto ustanovenia: „takéto zistenie vylučuje podnik aj z adaptácie [kvót] podľa článku 14, 14a, 14b, 14c a 16 rozhodnutia [?. 2177/83]“ [neoficiálny preklad]. Formuláciu, ktorá bola v podstate rovnaká, obsahovali aj neskoršie rozhodnutia o predžení systému kontroly a kvót, najmä článok 15a rozhodnutia Komisie ?. 3485/85/ESÚO z 27. novembra 1985 o predžení systému kontroly a výrobných kvót pre podniky železiarskeho a oceliarskeho priemyslu (Ú. v. ES L 340, s. 5) a článok 15a rozhodnutia Komisie ?. 194/88/ESÚO zo 6. januára 1988 o predžení systému kontroly a výrobných kvót pre určité výrobky podnikov železiarskeho a oceliarskeho priemyslu (Ú. v. ES L 25, s. 1) do 30. júna 1988. Je vhodné aj uviesť, že Súdny dvor opakovane rozhodol, že systém kvót a kódexy pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu vytvárajú

súvisiaci celok a slúžia spoločnému zámeru podporovať reštrukturalizáciu potrebnú na adaptáciu výroby a kapacít na predpokladaný dopyt a na obnovenie konkurencieschopnosti v európskom železiarskom a oceliarskom priemysle, a že nebolo ani svojvoľné, ani diskriminačné, že v jednom z týchto systémov mohlo byť poukázané na údaje, ktoré vyplývali z použitia iných systémov (rozsudky Súdneho dvora z 15. januára 1985, Finsider/Komisia, 250/83, Zb. s. 131, bod 9; z 15. októbra 1985, Krupp a Thyssen/Komisia, 211/83, 212/83, 77/84 a 78/84, Zb. s. 3409, bod 34, a zo 7. apríla 1987, Dillinger Hüttenwerke/Komisia, 226/85, Zb. s. 1621, bod 2).

178 Komisia preto nutne preskúmala údaje o produkcii v železiarskych a oceliarskych podnikoch, ktoré od nich dostávala, najmä preto, aby mohla zistiť, či treba udržanie alebo zvýšenie výrobných kapacít spájať s nepovolenou štátnou pomocou, ktorá by mohla byť v rozpore s účelom reštrukturalizácie železiarskeho oceliarskeho priemyslu. Cieľom tohto skúmania bolo najmä preveriť, či sa mali znížiť výrobné kvóty, ktoré sa pravidelne a menovite poskytovali podnikom. Okrem toho Komisia nemohla nezohľadniť široko koncipované povinnosti železiarskych a oceliarskych podnikov predložiť svoje investičné programy vrátane ich finančných zdrojov, ktoré im uložila svojím rozhodnutím Komisie č. 3302/81/ESUO z 18. novembra 1981 o informáciách, ktoré sú podniky oceliarskeho priemyslu povinné poskytnúť v súvislosti so svojimi investíciami (Ú. v. ES L 333, s. 35) zmenené a doplnené rozhodnutím Komisie č. 2093/85/ESUO z 26. júla 1985 (Ú. v. ES L 197, s. 19) v platnosti do 16. októbra 1991, aby bolo možné včas rozpoznať vývoj, ktorý by hrozil zosilnením nerovnováhy vo výrobných kapacitách.

179 V súvislosti s týmito osobitnými povinnosťami železiarskych a oceliarskych podnikov odovzdal žalobca, v tom čase ešte pod označením Stahlwerke Peine – Salzgitter AG, Komisii koncom roku 1988 svoju správu o činnosti a ročnú účtovnú závierku za roky 1987/1988, z ktorých vyplývalo, že pre investície do prevádzok Peine a Salzgitter, ktoré sa nachádzajú v hraničných oblastiach, požíval osobitné rezervy (Sonderposten mit Rücklageanteil) podľa § 3 ZRFG. Informácie rovnakej povahy vyplývali aj zo správ o činnosti a z ročných účtovných závierok predložených žalobcom v nasledujúcich rokoch. Na základe týchto údajov, ktorých odovzdanie Komisia nepopiera, mala však Komisia objaviť a konštatovať chýbajúce oznámenie tejto pomoci a zať príslušné konanie. Okrem toho treba poukázať na to, že Komisia opätovne skúmala schému pomoci podľa § 3 ZRFG počas roka 1988 a v nasledujúcom rozhodnutí zo 14. decembra 1988 [SG (88) D/1748] nevzniesla voči tejto schéme žiadne námietky.

180 Neistá a nejasná situácia opísaná v bode 174 vyššie, v spojení s okolnosťou, že Komisia napriek svojej vedomosti o pomoci poskytnutej žalobcovi dlho nereagovala, čím porušila svoju povinnosť starostlivosti a spôsobila tým nejasnú právnu situáciu, ktorú mala povinnosť vyjasniť skôr, než podnikla akékoľvek opatrenia s cieľom nariadiť vrátenie už poskytnutej pomoci (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 9. júla 1970, Komisia/Francúzsko, 26/69, Zb. s. 565, body 28 až 32).

181 Takéto objasnenie však Komisia nevykonala. Iba jednoducho prevzala v neskorších zneniach kódexu pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu doslovné znenie článku 6 tretieho kódexu pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu.

182 Za osobitných okolností tejto veci Komisia preto nemôže žiadať o vrátenie pomoci poskytnutej žalobcovi medzi rokmi 1986 a 1995 bez porušenia princípu právnej istoty.

183 Žalobnému dôvodu založenému na porušení princípu právnej istoty na základe vyššie uvedeného treba vyhovieť a články 2 a 3 napadnutého rozhodnutia v rozsahu, v ktorom Spolkovú republiku Nemecko zaväzujú, aby uvedenú štátnu pomoc vymáhala od žalobcu späť, treba zrušiť.

184 Keďže spätné vymáhanie štátnej pomoci vyplatenej žalobcovi medzi rokmi 1986 a 1995 je týmto vylúčené, netreba sa zaoberať žalobnými dôvodmi, ktoré sa v podstate týkajú krátenia a

výpočtu výšky štátnej pomoci, ktorú treba späťne vymáhať. Pokiaľ ide o žalobný dôvod nedostatočného odôvodnenia, ktorý sa týka určenia nezlučiteľnosti spornej pomoci s trhom Spoločenstva, skúmanie prvých troch žalobných dôvodov dostatočne preukázalo, že povinnosť odôvodnenia bola dodržaná.

O trovách

185 Podľa článku 87 ods. 3 rokovacieho poriadku môže Súd prvého stupňa rozdeliť náhradu trov konania alebo rozhodnúť tak, že každý z účastníkov znáša svoje vlastné trovy konania, ak účastníci nemajú úspech v jednej čiastke alebo vo viacerých čiastkách predmetu konania. V tejto veci mal žalobca úspech v podstatnej čiastke svojich návrhov.

186 Na základe primeraného posúdenia okolností rozhodol Súd prvého stupňa tak, že žalobca znáša jednu tretinu svojich trov konania a Komisia znáša svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť dve tretiny trov konania, ktoré vznikli žalobcovi.

187 Spolková republika Nemecko znáša svoje vlastné trovy konania v súlade s článkom 87 ods. 4 prvým pododsekom rokovacieho poriadku.

Z týchto dôvodov

SÚD PRVÉHO STUPŇA (štvrtá rozšírená komora)

rozhodol a vyhlásil:

- Články 2 a 3 rozhodnutia Komisie 2000/797/ESUO z 28. júna 2000 týkajúceho sa štátnej pomoci, ktorú Nemecko poskytlo v prospech Salzgitter AG, Preussag Stahl AG a železiarskych a oceliarskych dcérskych spoločností podnikateľskej skupiny, v súvislosti zoskupených pod názvom Salzgitter AG – Stahl und Technologie (SAG), sa zrušujú.**
- Žalobca znáša tretinu svojich vlastných trov konania.**
- Komisia znáša svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť dve tretiny trov konania, ktoré vznikli žalobcovi.**
- Spolková republika Nemecko znáša svoje vlastné trovy konania.**

Tiili

Pirrung

Mengozzi

Meij

Vilaras

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 1. júla 2004.

Tajomník

Predsedníčka komory

Obsah

Právny rámec

Okolnosti predchádzajúce sporu

Konanie a návrhy účastníkov konania

Právny stav

O prvom žalobnom dôvode založenom na tom, že rôzne konštatovania Komisie týkajúce sa pojmu štátna pomoc boli nesprávne

O prvej časti založenej na nesprávnej kvalifikácii daňových ustanovení § 3 ZRFG, keďže sú všeobecnými daňovými ustanoveniami.

– Tvrdenia účastníkov konania

– Posúdenie Súdom prvého stupňa

O druhej časti založenej na údajnom kompenzačnom charaktere daňových opatrení uvedených v § 3 ZRFG

– Tvrdenia účastníkov konania

– Posúdenie Súdom prvého stupňa

O tretej časti založenej na údajnej potrebe skúmať daňové predpisy členských štátov Spoločenstva na určenie toho, čo je „obvyklým“ daňovým zaťažením

– Tvrdenia účastníkov konania

– Posúdenie Súdom prvého stupňa

O štvrtej časti založenej na údajnej povinnosti Komisie preukázať, že daňové opatrenia § 3 ZRFG majú na hospodársku súťaž ten istý účinok, aký majú klasické subvencie

– Tvrdenia účastníkov konania

– Posúdenie Súdom prvého stupňa

O druhom žalobnom dôvode vychádzajúcom z chybného výkladu článku 4 písm. c) UO a článku 67 UO

Tvrdenia účastníkov konania

Posúdenie Súdom prvého stupňa

O treťom žalobnom dôvode založenom na neuplatnení článku 95 UO

Tvrdenia účasníkov konania

Posúdenie Súdom prvého stupňa

– Predbežné úvahy

– O údajnom nesprávnom posúdení spočívajúcom v odmietnutí uplatnenia §1ánku 95 UO

O siedmom žalobnom dôvode založenom na porušení zásady právnej istoty

Tvrdenia účasníkov konania

Posúdenie Súdom prvého stupňa

O trovách

* Jazyk konania: nemčina.